

“An archè beyond discourse”

Wilfrid Sellars & myten om det gitte

Aleksander Bråthen

Masteroppgave i filosofi

Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk.

Veileder: Steinar Mathisen

UNIVERSITETET I OSLO

mai 2009

SAMMENDRAG

I "Empiricism and the Philosophy of Mind" argumenterte Wilfrid Sellars mot noe han kalte "The Myth of the Given". På grunn av rotete organisering av teksten og kryptiske argumenter har den virket både utilgjengelig og ugjennomtrengelig. Denne oppgaven vil fortolke "Empiricism and the Philosophy of Mind". Jeg vil undersøke hva "det gitte" er og forsøke å forstå visse sentrale argumenter. Jeg mener det er to hovedformer for gitthet han argumenterer mot. Den første er knyttet til erfaringsbegrepet og den andre til forestillingsbegrepet. De har et fellestrekk ved at Sellars avviser at vi kan ha epistemiske statuser i egenskap av å bare undergå erfaringer eller bare ha en forestilling. Det sentrale er imidlertid de epistemiske funksjonene de to ulike formene for "gitthet" har blitt tillagt. I likhet med Timm Triplett og Willem A. deVries regner jeg de funksjonene for å være epistemisk uavhengighet og epistemisk effektivitet. Sellars mener "det gitte" er en myte fordi ingenting kan ha de funksjonene kategorien om det gitte er ment å ha. Samtidig må det ikke glemmes at Sellars karakteriserer en positiv epistemologi. Store deler av "Empiricism and the Philosophy of Mind" er en utforsking av en alternativ epistemologi som er informert av mange av "the mighty dead". Det er imidlertid såpass mye som kan diskuteres at jeg har valgt og fokuserer på Sellars' forståelse av: (a) ikke-inferensielle observasjoner, (b) relasjonen mellom "sanseinnhold" og epistemiske statuser og (c) hans forståelse av epistemisk autoritet og epistemiske betingelser for å regnes som en epistemisk agent.

TAKKSIGELSER

Takk til Steinar Mathisen for hyggelige og hjelpsomme samtaler. Massevis av takk til Kari for massevis av hjelp og massevis av alt. For ikke å glemme mor, bror, The Royal Nonesuch, og alle andre vennlige venner og vesener. Det eneste som er trist, er at den personen jeg aller mest kunne ønske hadde sett oppgaven, aldri fikk mulighet til å se den – pappa.

INNHold

1. INTRODUKSJON	5
2. WILFRID SELLARS OG "EMPIRICISM AND THE PHILOSOPHY OF MIND"	
2.1 SELLARS OG DET EPISTEMOLOGISK GITTE.....	8
2.2 SELLARS' Plass I DET EPISTEMOLOGISKE LANDSKAPET.....	10
3. ERFARINGERS EPISTEMOLOGISKE Plass	
3.1 OPPRINNELSEN TIL DEN FØRSTE HOVEDFORMEN FOR "MYTEN OM DET GITTE".....	15
3.2 EN PRAKTISK FORTELLING OM EPISTEMISKE STATUSER.....	20
3.3 OBJEKTER OG EPISTEMISK STATUSER.....	23
3.4 Å HOLDE TO IDEER ATSKILT.....	27
3.5 KONSEKVENSER OG KONKLUSJONER.....	29
4. FORESTILLINGERS EPISTEMOLOGISKE Plass	
4.1 BAKGRUNNEN FOR DEN ANDRE HOVEDFORMEN FOR "MYTEN OM DET GITTE".....	31
4.2 FORDRING OG FORPLIKTELSE.....	34
4.3 KAN MAN SKILLE DET KONSEPTUELT PRIMÆRE FRA DET EPISTEMISK PRIMÆRE?.....	37
4.4 ER "UR-BEGREPER" EPISTEMISK PRIMÆRE?.....	41
4.5 KONSEKVENSER OG KONKLUSJONER.....	45
5. WILFRID SELLARS EPISTEMOLOGI: EN SKISSE	
5.1 IKKE-INFERENSIELLE OBSERVASJONER.....	47
5.2 PROBLEMET MED INDRE EPISODER.....	55
5.3 EPISTEMISKE EVALUASJONER OG EPISTEMISKE BETINGELSER.....	61
6. KONKLUSJON: "THE LOGICAL SPACE OF REASONS"	70
LITTERATURLISTE	75

1. INTRODUKSJON

Clearly human beings could dispense with all discourse, though only at the expense of having nothing to say.

- Wilfrid Sellars

Wilfrid Sellars sier et sted at "[t]here are many strange and exotic specimens in the gardens of philosophy"¹, og den første han nevner er epistemologi. Som mange andre store filosofer var han en dyktig epistemolog. Avvisningen av "myten om det gitte", som han kalte det, var kjernen i hans filosofiske system. En av de mest skremmende tekstene jeg har støtt på er nettopp "Empiricism and the Philosophy of Mind". Denne oppgaven er et forsøk på å identifisere i det minste noen argumenter og posisjoner som finnes i den rike og kompliserte teksten og forsøke å forstå hva Sellars vil frem til, hva "myten om det gitte" er og også delvis reflektere over hvorfor "gitthet" bør forkastes.

Kapittelet, "WILFRID SELLARS OG EMPIRICISM AND THE PHILOSOPHY OF MIND" vil forsøke å definere hva "det gitte" er. Det vil tas utgangspunkt i definisjonene til Willem deVries og Timm Triplett. Jeg mener det er to hovedformene for "myten om det gitte" og at hovedformene deler funksjonelle egenskaper: *epistemisk uavhengighet* og *epistemisk effektivitet*. Deretter vil jeg sette Sellars sin epistemologi i en større kontekst. Nemlig plassere Sellars innen det epistemologiske landskapet. Det er ganske så umulig oppgave, men det vil forhåpentligvis gi et bredere perspektiv og flere knagger å henge ham på, slik at "Empiricism and the Philosophy of Mind" er lettere å forstå.

Kapittelet, "ERFARINGERS EPISTEMOLOGISKE Plass", opptar seg med den første hovedformen av "myten om det gitte". Jeg gir en kort innføring i opprinnelsen av den første hovedformen, med spesielt henblikk på tekstene til John Locke og David Hume, samt Sellars sin to-sidede fortelling om ervervelsen av epistemiske statuser. Sellars argumenterer for at objektkunnskap eller kunnskap om "*particulars*" i formen av sanseintrykk, som flere har

¹ Wilfrid Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", i *Knowledge, Mind and the Given: Reading Wilfrid Sellars's "Empiricism and the Philosophy of Mind"*, av Willem A. deVries og Timm Triplett (Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 2000.), 250.

hevdet vi har umiddelbare epistemiske statuser om er *inferensielt sterile*. Det hevdes også at man ikke kan ha forståelse og derfor ingen epistemiske statuser som ikke har proposisjonell form og ikke kan substitueres eller sluttes fra noe og til noe. Av den grunn er ingenting epistemisk uavhengig. Til slutt vil jeg redegjøre for flere tvetydigheter som finnes i erfaringsbegrepet. Sanselighet og andre fenomener vil imidlertid ikke tas opp før 5 kapittel.

Kapitlet, "FORESTILLINGERS EPISTEMOLOGISKE Plass", opptar jeg meg med den andre hovedformen for "myten om det gitte". Jeg redegjør for Sellars analyse av setninger med bruk av forestillingsbegreper. Siden det engelske begrepet "looks" ikke har en god norsk oversettelse, vil jeg bruke "ser ut som \emptyset ". Sellars analyserer forestillingsbegreper som parasittiske på "ser at \emptyset " og "er \emptyset " i lys av de pragmatiske begrepene fordring og forpliktelse. Jeg vil deretter oppta meg med Daniel Bonevacs motargumenter mot Sellars, som jeg hevder ikke lykkes, og Roderick Firths ide om "ur-begreper". Bonevac har misforstått Sellars og det er flere tvetydigheter som undergraver posisjonen hans. Mange av de samme problemene knytter seg til Firths fortelling om ervervelsen av epistemiske statuser. Sellars analyse av forestillingsbegreper kan imøtekomme ufeilbarligheten til slike påstander, men de er ikke epistemisk uavhengige og det er tvil om de er inferensielt sterile uten å forutsette en antecedent forståelse av "er \emptyset " eller "ser at \emptyset " setninger.

Kapitlet, "WILFRID SELLARS EPISTEMOLOGI: EN SKISSE", tar jeg for meg Sellars positive epistemologi. Dette kapitlet består av tre ulike temaer. Det første aspektet som blir diskutert er ikke-inferensielle observasjoner. I denne sammenhengen presenterer han deler av "hybriden" sin mellom internalisme og eksternalisme. Han hevder at seinger essensielt involverer det sette. Ikke-inferensielle observasjoner bestemmes av objektet vi omgås med og forårsaker epistemiske statuser. Samtidig blir ikke objekter *gitt*, innholdet til persepsjoner er derfor ikke sansinger eller erfaringer. Persepsjoner er samtidig konseptuelle eller tenkninger.

Det andre temaet fra Sellars epistemologi er *perseptuelle innhold*. Vi responderer ikke bare på omgivelsene med tenkninger, vi ser farger og former. Sellars har en vanskelig teori om *hva* dette inherente innholdet til persepsjoner er. Det skal ikke diskuteres, for det kan løsrives fra spørsmålet om hvilke *epistemiske* funksjoner dette inherente innholdet har. Sellars avviser selvfølgelig ikke at vi "ser" for eksempel farger forutfor at vi har lært oss fargebegreper, men han hevder vi ikke har epistemiske statuser om farger eller om hvilken

farge noe er, forutfor at vi har mestret konseptuelle *aktiviteter*. (Det er en vanlig representasjonalistisk feil at dette betyr vi må ha *navn* på alle enkeltkvaliteter) Det er i denne sammenhengen han introduserer ”The Myth of Jones”. På den bakgrunnen kan man konstruere en viss forståelse av hva Sellars mener er den epistemiske funksjonen til ”inherent perseptuelt innhold”, spesielt med henblikk på John McDowell og Anil Gupta.

Det tredje temaet omhandler *epistemiske betingelser*, *epistemiske evaluasjoner* og bestemmelsen av hva vi har epistemiske statuser om. Dette er noe av det mest omdiskuterte i Sellars filosofi. Empirister hadde muligheten til å hevde at hvorvidt vi regnet noen for å ha epistemiske statuser var *kun* avhengig av om de sanset. Det er ikke tilfellet etter avvisningen av ”myten om det gitte”. Det er derfor et spørsmål om når vi kan *regne* noen for å være et epistemisk vesen. Like viktig er fra hvilket *perspektiv* vi kan regne noen for å være et epistemisk vesen. Det andre problemet er at vi må på en eller annen måte bestemme hvorfor ikke-inferensielle oppfatninger skal ha autoritet. De må etter avvisningen av selvtrettferdiggjorte erfaringer eller forestillinger *fortjene* troverdighet. Av den grunn må Sellars fortelle oss fra hvilke perspektiver vi skal evaluere hvorvidt noen har epistemiske statuser og fra hvilket perspektiv man kan si at ikke-inferensielle observasjoner har epistemisk autoritet. Dette er en problemstilling veldig mange sellarslesere er dypt uenig i. Det er også et tredje problem. For hvis man aksepterer ”myten om det gitte” så er det ikke forståelig å spørre om hva vi har oppfatninger om i perseptuelle situasjoner. Vi blir tross alt *gitt* objekter eller kjensgjerninger. Verden bestemmer så å si hva vi har oppfatninger om. Etter avvisningen av ”myten om det gitte” er ikke dette så klart, det blir et spørsmål om hva som *bestemmer* hva vi ser.

Kapittelet ”KONKLUSJON: THE LOGICAL SPACE OF REASONS” vil jeg ikke oppsummere, men reflektere over avvisningen av ”myten om det gitte”. Hvorfor skal man avvise gitthet? Hva betyr det egentlig? Den større konteksten dette må forstås i henhold til, er den hegelianske ideen om at avvisningen av ”myten om det gitte” er en slags avvisning av normativ gitthet. Det vil også forsøkes å vise til flere ulike konsekvenser og noen karakteriseringer av ”the space of reasons” som forhåpentligvis gjør tankegangen til Sellars og mange av hans disipler litt tydeligere – om enn *ad hoc*.

2. WILFRID SELLARS OG “EMPIRICISM AND THE PHILOSOPHY OF MIND”

2.1 SELLARS OG DET EPISTEMOLOGISK GITTE

Wilfrid Sellars er ”*the greatest American philosopher since Charles Sanders Pierce*”² ifølge Robert Brandom, men han er trolig også den vanskeligste å forstå. Sellars hovedverk, ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”, kan sies å være kjerneteksten i det filosofiske systemet hans. Andre artikler av Sellars, skrevet etter ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”, er ofte oppklaringer eller videreutviklinger av synene han presenterer der. I hovedverket sitt argumenterer han mot noe han kaller ”*The Myth of the Given*”³. Han hevder at funksjonen eller rollen ”det gitte” har spilt i ulike epistemologier ikke er en legitim kategori. Det vil si at ingenting kan ha den epistemologiske funksjonen det gitte har blitt tillagt. Sellars fremlegger argumenter og betraktninger, men han definerer egentlig aldri hva ”myten om det gitte” er, eller hvordan man skal forstå konsekvensene av avvisningen av det gitte. Dette kapittelet skal forsøke å definere eller avgrense ideen om gitthet og dermed også ideen om ”myten om det gitte”.

Willem A. deVries og Timm Triplett har undersøkt en rekke ulike definisjoner av ”det gitte” og dermed hva ”myten om det gitte” består i⁴. Etter å ha argumentert for at det ikke finnes noen tilfredsstillende definisjoner, så karakteriserer de hva de regner som kjerneideen til det gitte. De skriver: ”[t]he broadest characterization of the given is that it is an element in experience that has positive epistemic status simply in virtue of the occurrence of that experience”⁵. Jeg er av den oppfatning at dette ikke er helt korrekt. Sellars hevder ”det gitte”

² Robert Brandom, “In Memoriam”, *Problems from Wilfrid Sellars*, copyright, 1989. <http://www.ditext.com/brandom/brandom.html> (besøkt: 9.mai/2009.)

³ Wilfrid Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 219.

⁴ Willem deVries og Timm Triplett, *Knowledge, Mind and the Given: Reading Wilfrid Sellars’s “Empiricism and the Philosophy of Mind”* (Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 2000.), xxi-xxv.

⁵ Willem deVries og Timm Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxv.

ikke kun gjelder erfaringer, som man kan få inntrykk av i deVries og Triplett's tekst. Sellars karakteriserer flere former for det gitte, som: ”*sense contents, material objects, universals, propositions, real connections, first principles, even givenness itself*”⁶. Bruken av erfaringsbegrepet i definisjonen av ”det gitte” virker derfor ikke å være helt passende. Av den grunn regner jeg Sellars som å argumentere mot to hovedformer for gitthet. Den første formen er knyttet til erfaringer eller sensoriske erfaringer og den andre formen til forestillinger eller hvordan noe tilsynelatende er. De er selvfølgelig knyttet tett sammen og kan fint inngå i den samme epistemologiske posisjonen.

Hva det gitte er, er tett knyttet sammen med fortellingen om *erhvervelsen* av epistemiske statuser. Det gitte er på mange måter det man erverver epistemiske statuser om umiddelbart. Det skal forklares videre nedenfor. De to hovedformene kan imidlertid defineres. Den første hovedformen er: *ideen om at man i egenskap av å bare undergå ”erfaringer” tilegner seg epistemiske statuser*. Sellars hevder imotsetning til dette at undergåinger av erfaringer ikke impliserer at vi har epistemiske statuser. Han virker å mene at erfaringer er like epistemiske som steiner, torden og epler. Steiner, torden og epler kan ikke tjene som premisser eller grunner i argumenter, de er som deVries og Triplett sier: ”*the wrong sort of things*”⁷. Forestillinger kan imidlertid sies å være mentale entiteter eller lignende. At vi umiddelbart tilegner oss oppfatninger om hvordan noe tilsynelatende er. Descartes kunne betvile at det var en peis og en flamme foran ham, men han kunne ikke betvile sine egne forestillinger eller mentale innhold. Det er ikke ufeilbarligheten til slike forestillinger som er ”myten om det gitte”, men noe analogt med erfaringer, nemlig: *ideen om at vi har epistemiske statuser i egenskap av å bare ha forestillinger, nemlig forestillinger om hvordan noe tilsynelatende er*.

DeVries hevder videre at et robust begrep om det gitte må i det minste ha to epistemiske funksjoner⁸. Den første funksjonen er *epistemisk uavhengighet*. Epistemisk uavhengighet kan defineres som følger: noe har epistemisk uavhengighet, hvis og bare hvis, en epistemisk status er ervervet i konfrontasjon med noe ikke-konseptuelt, og ikke er avhengig eller

⁶ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 205.

⁷ deVries og Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxxi.

⁸ Willem A. deVries, *Wilfrid Sellars*, (Chesham: Acumen Publishing Limited, 2005), 98.

betinget, av noen annen oppfatning eller annen epistemisk status⁹. Den andre epistemiske funksjonen kaller deVries for *epistemisk effektivitet*. Epistemisk effektivitet kan defineres som følger: noe har *epistemisk effektivitet*, hvis og bare hvis, den epistemiske statusen har inferensiell signifikans, det vil at oppfatningen kan stå som positiv evidens eller en grunn for andre oppfatninger¹⁰.

De begrepene må forklares litt bedre. Epistemiske uavhengighet er lettest å uttrykke i sammenheng med erfaringer. Tanken er at vi undergår erfaringer, og at undergåingen er en konfrontasjon som erverver oss en oppfatning. Den epistemiske statusen vi erverver oss i konfrontasjonen med det gitte er uavhengig konseptuelle kapasiteter, andre oppfatninger og all annen kunnskap. Dette er det verdt å bemerke seg at skal gi visse oppfatninger inherent epistemisk autoritet. Epistemisk effektivitet er imidlertid tanken om at visse erfaringer eller forstillinger som er ervervet uavhengig, kan stå som premisser eller grunner i argumenter. De kan brukes til å slutte seg frem til noe. De har inferensiell signifikans. Det er essensielt at disse to funksjonene er operative samtidig.

2.2 WILFRID SELLARS' PLESS I DET EPISTEMOLOGISKE LANDSKAPET

Wilfrid Sellars's epistemologi er komplisert. Av den grunn tror jeg det er fruktbart å plassere han i det epistemologiske landskapet, så ideene som uttrykkes i løpet av oppgaven ikke blir misforstått. En av de mest sentrale dimensjonene ved epistemologi omhandler epistemologisk fundamentalisme og epistemologisk koherentisme. Det er problematisk å plassere Sellars i slike kategorier. Han er ikke en begrunnelsesfundamentalist, men han avviser heller ikke begrunnelsesfundamentalisme fullstendig. Et eksempel på dette finnes i "Empiricism and the Philosophy of Mind" der han skriver:

If I reject the framework of traditional empiricism, it is not because I want to say that empirical knowledge has *no* foundation. For to put it this way suggests that it is really 'empirical knowledge so-called', and to put it in a box with rumours and hoaxes. There is clearly *some* point to the picture of

⁹ deVries, *Wilfrid Sellars*, 98. Se også: deVries og Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxvi

¹⁰ Willem deVries og Timm Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxvi

human knowledge resting on a level of propositions – observation reports – which do not rest on other propositions in the same way as other propositions rest on them.¹¹

Sellars hevder altså at epistemologisk fundamentalisme har en innsikt. Slik jeg leser han, mener han denne innsikten er at det er visse oppfatninger vi erverver oss ikke-inferensielt og at de er nødvendige for å ha *empirisk* kunnskap. Han mener samtidig at ikke-inferensielle oppfatninger er *regresstoppere* i en viss forstand. En kunne sagt at Sellars aksepterer et slags begrunneshierarki, men ikke et forståelseshierarki. Han er absolutt en forståelseskoherentist i den forstanden at forståelse krever mange ulike oppfatninger og at de ofte står i gjensidig avhengighet til hverandre¹². Han avviser epistemologisk fundamentalisme i den forstand at de er uavhengig konseptuelle ferdigheter og har *inherent* autoritet. Inherent autoritet i den forstand at de er selvrettferdiggjorte¹³. Sellars vil hevde at ikke-inferensielle oppfatninger er et slags fundament, men er ikke et urokkelig fundament som står uavhengig av annen konseptuell praksis.

Et annet fjell i det epistemologiske landskapet er forholdet mellom fenomenalisme og direkte realisme¹⁴. Dette er et altfor vanskelig landskap å plassere Sellars innenfor på en

¹¹ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 250.

¹² Sellars påpeker dette i forlengelsen av sitatet om epistemologisk fundamentalisme overfor, han skriver: "[o]n the other hand, I do wish to insist that the metaphor of 'foundation' is misleading in that it keeps us from seeing that if there is a logical dimension in which other empirical propositions rest on observation reports, there is another logical dimension in which the latter rest on the former." Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 250. Han er derimot ingen vanlig koherentist som hevder at alle oppfatninger er et "web of belief". Han vil også hevde at det ikke er mulig å ha bare *en type* oppfatninger. En analogi med språk er fruktbart her. Du kan ikke bare bruke deskriptivt vokabular, du må også kunne bruke både normativt og modalt vokabular. Han virker faktisk å mene at hvis du kan bruke deskriptivt vokabular så kan du alt som trengs for å bruke modalt vokabular. Implisitt i praksisen av å beskrive er praksisen av å bruke modale konseptuelle innhold.

¹³ Sellars synes også hele fundamentalisme/koherentisme debatten er falsk. Forskjellen fremstilles tradisjonelt som at fundamentalister hevder det må være visse basisproposisjoner, eller får vi en uendelig regress. Koherentister påpeker at det ikke finnes noen kandidater som er uavhengig alle andre oppfatninger. Sellars skriver i denne sammenhengen: "[a]bove all, the picture is misleading because of its static character. One seems to be forced to choose between the picture of an elephant which rests on a tortoise (What supports the tortoise?) and the picture of the great Hegelian serpent of knowledge with its tail in its mouth (Where does It begin?) Neither will do." Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 250.

¹⁴ Dancy sier at "direct realists ... deny the existence of internal mental objects of direct awareness". Han hevder "[r]epresentationalism (sometimes called indirect realism) is the view that the immediate objects of perception are mental objects". Jonathan Dancy, "Introduction", *Perceptual Knowledge*, (red.) Jonathan Dancy, (Oxford: Oxford University Press, 2004), 6-8. Sellars vil hevde at begge deler en form for fenomenalisme. Han sier at avvisningen av indirekte realisme til fordel for direkte realisme er bare at den filosofiske pendelen har svingt i en annen grøft. Se: Wilfrid Sellars, "Phenomenalism", i *Science, Perception and Reality*, (London: Routledge & Kegan Paul, 1963), 60.

tilfredsstillende måte i en introduksjon, men jeg tror det er visse poenger som kan være av relevans for forståelsen av Sellars slik oppgaven presenterer han. For det første, man må skille mellom forklaringsfenomenalisme og subjektiv fenomenalisme.

Forklaringsfenomenalisme har blitt definert av Brandom som følger:

The sort of explanatory strategies here called ‘phenomenalist’ in the broad sense treat the subject matter about which one adopts a phenomenalist view as supervening on something else.¹⁵ ... [t]he facts about what things are K’s, for a specified sort K, supervene on the facts about what things are *taken* to be K’s. According to such an explanatory strategy, one must offer first an independent account of the takings – one does not appeal in any way to what it is to be a K in order to explain what it is to take something as a K.¹⁶

Denne brede karakteriseringen gjør Kant og Hegel til fenomenalister. Sellars må også sies å være forpliktet på noe lignende. Hva noe *er* supervenierer på hva vi *regner* det som.

Grunnen til at jeg sier dette her, er at Sellars et annet sted karakteriserer ”myten om det gitte” på følgende måte: ”[i]f a person is directly aware of an item which has categorical status C, then a person is aware of it as having categorical status C.”¹⁷ Dette avviser Sellars, han hevder at “myten om det gitte” er ideen om at: “*the categorical structure of the world ... imposes itself on the mind as a seal imposes itself on melted wax*”¹⁸. Hva noe *er* er derfor supervenient på hva vi regner det som. Subjektiv fenomenologi er derimot en sterkere tese, nemlig at “*to be is to be perceived*”.¹⁹ Det er en kløft mellom forklaringsfenomenalisme og subjektiv fenomenalisme. Sellars er forpliktet på førstnevnte²⁰.

¹⁵ Robert B. Brandom, *Making It Explicit: Reasoning, Representing, and Discursive Commitment*, (Cambridge: Harvard University Press, 1994) 292.

¹⁶ Brandom, *Making It Explicit*, 292.

¹⁷ Wilfrid Sellars, “The Lever of Archimedes”, i *Foundations for a Metaphysics of Pure Process: the Carus Lectures of Wilfrid Sellars*, Originalt fra: *The Monist*, Jan. 1981, Vol. 64, No. 1, pp. 3-90. Hentet fra Andrew Chrunky, *Problems from Wilfrid Sellars*, Copyright: 6.feb 2000, <http://www.ditext.com/sellars/carus.html> 9.mai/2009. §44.

¹⁸ Sellars, “The Lever of Archimedes”, §45.

¹⁹ Brandom, *Making It Explicit*, 292.

²⁰ Dette er ikke helt korrekt, eller det er korrekt frem til et visst tidspunkt. Sellars forsøker å vise: “*the isomorphism of the intellect and the real order*” etterhvert og da er ikke dette en korrekt beskrivelse. Det kan sies å være en korrekt beskrivelse i “The Manifest Image” som han kaller det. For isomorphism, se: Wilfrid Sellars, “Being and Being Known”, i *Science, Perception and Reality*, (London: Routledge & Kegan Paul, 1963), 50-59. “Manifest Image” dukker opp i: Wilfrid Sellars, “Philosophy and the Scientific Image of Man”, i *Science, Perception and Reality*, (London: Routledge & Kegan Paul, 1963), 6.

Det forhindrer ikke Sellars i å være en slags ”direkte realist”. Han er derimot en direkte realist med en kantiansk vending²¹. Dette er viktig å være oppmerksom på i lesningen av Sellars. Når Sellars argumenterer for at ”er \emptyset ” er konseptuelt primært ”ser ut som \emptyset ” er det avvisningen av subjektiv fenomenologi og visse former for forståelsen av forestillinger og representasjoner. Som antydnet overfor, når han hevder at vi ser et ”fysisk objekt” så mener han ikke at fysisk objekt F er gitt oss med en kategorisk form F*. Hans realisme består i at vi snakker om ting som i en viss forstand er ”uavhengig” av oss eller kausalt ”uavhengig” av oss. Han mener derimot ikke at vi er *gitt* hva vi regner tingen som. Han mener heller ikke at vi er ”direkte bevisst” uavhengige objekter. Han mener det er en kausalt indirekte linje i ervervelsen av oppfatninger i den forstand de er kausale antecedenter, men oppfatningene er ikke *om* sensoriske fenomener, de er om selve objektene²². Han hevder i tillegg at hvilke objekter vi snakker om ikke er bestemt av en kausalkjede, men er bestemt av hva vi *sier*, altså hva vi *uttrykker*. Det er den inferensielle artikuleringen av hva vi snakker om som bestemmer hva vi ser, ikke en utenom-menneskelig kausalkjede vi må undersøke²³. Av den grunn kan han karakteriseres som en direkte realist med en kantiansk vending og med en forpliktelse på en bred fenomenologisk forklaringsstrategi som skal forklare hva vi *ser*.

Det siste dalføret i det epistemologiske landskapet er eksternalisme og internalisme. Sellars var faktisk en av de første filosofene som anerkjente denne distinksjonen²⁴. Jeg velger å ta utgangspunkt i deVries og Triplett's definisjoner av disse posisjonene. De definerer ”ren” internalisme som følger:

The purest form of internalism would claim that for a belief B to be justified for subject S, S must be consciously aware of both 1) that whatever justifies B for S (premises or evidence) is true, and 2) that

²¹ Det er dette han argumenterer for i ”Phenomenalism”. Han introduserer den kantianske vendingen under tittelen: ”Beyond direct realism: a Kantian Critique”, i Sellars, ”Phenomenalism”, 95-105. Han diskuterer derimot litt andre ting enn dette her, blant annet temaer som gjelder ”the manifest image” og ”the scientific image”. Han sier mye rart her, men det endrer ikke at han har en kantiansk vending.

²² I ”Phenomenalism” diskuterer han dette under tittelen: ”Direct realism: causal versus epistemic mediation”. Se: Sellars, ”Phenomenalism”, 87-91.

²³ Denne fortolkningen er selleriansk, men inspirert av Jay Rosenberg og Robert Brandom enn selve lesningen av Sellars tekster. Se: Jay Rosenberg, ”Linguistic Roles and Proper Names”, i *The Philosophy of Wilfrid Sellars: Queries and Extensions*, (red) Joseph C. Pitt (London: D Reidel Publishing Company, 1978), 189-216, og Brandom, *Making it Explicit*, 426-431.

²⁴ deVries & Triplett påpeker dette i: deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxxvi.

it does justify B. The complete justification conditions of B must be internal to S in the sense that the entire set is present in current consciousness.²⁵

Sellars er ingen ren internalist. Han er derimot en slags internalist når det kommer til hvem vi *regner* som epistemiske agenter. For at noe skal regnes som en agent, så må den personen eller organismen kunne gi grunner. Han eller hun må være *in the logical space of reasons*. Han vil også hevde at personen må ha meta-tanker om sin egen troverdighet som en ikke-inferensiell observatør og kunne ta sine egne responser som å kreve berettigelse. Som kanskje forventet, forhindrer ikke det Sellars i å være en slags eksternalist. deVries og Triplett definerer ”ren” eksternalisme som følger:

[A]n externalist may claim that S knows that p if S's belief that p is caused (in the right way) by the fact that p. Given this view, it does not matter whether S knows or believes that his belief that p was caused in the right way by the fact that p, nor does it matter whether S appreciates or could appreciate the fact that justification is a matter of proper causation.²⁶

Sellars hevder at ikke-inferensielle oppfatninger er ”knyttet” til kausale forhold og at de nødvendigvis er det. Han hevder derimot ikke at en respons R er en epistemisk status bare i egenskap av å fra et annepersonsperspektiv indikere at objekt O er der. (Disse temaene vil diskuteres i kapittel 4).

Denne korte plasseringen av Sellars i det epistemologiske landskapet viser egentlig bare at Sellars er vanskelig å plassere. Han er på en måte nesten alle ting. Sellars vil hevde at epistemologisk fundamentalisme er korrekt i den forstand at visse ikke-inferensielle oppfatninger er nødvendige for empiriske oppfatninger, men det impliserer ikke at de er eller må være epistemisk uavhengige eller ha inherent autoritet. Han er en koherentisk i den forstand at han mener vi må ha mange oppfatninger for å reelt ha noen i det hele tatt. Han vil si at for å ha ikke-inferensielle oppfatninger, så må vi ha noen inferensielle. Han er videre en forklaringsfenomenalist med en kantiansk vending, samtidig som han er en direkte realist uten gitthet og mener oppfatninger produseres ”indirekte”. Han er også både en internalist og en eksternalist, men på en relativt original måte, og hevder den distinksjonen må anvendes ulikt på ulike problemstillinger. Selvom det er vanskelig å plassere Sellars, så kan det være nyttig å ha disse avklaringene i bakhodet når man leser ”Empiricism and the Philosophy of Mind”.

²⁵ deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxxvi.

3. ERFARINGERS EPISTEMOLOGISKE PLESS

3.1 OPPRINNELSEN TIL DEN FØRSTE HOVEDFORMEN FOR ”MYTEN OM DET GITTE”

Sellars sier et sted at: “[p]hilosophy without the history of philosophy, if not empty or blind, is at least dumb”²⁷. Han var også av den generelle oppfatningen at de fleste filosofiske problemer hadde en sterk historisk dimensjon. Mer moderne filosofiske problemer var ifølge han ofte reformuleringer av gamle problemer i et nytt vokabular eller gammel vin i nye flasker. Av den grunn vil dette delkapittelet redegjøre for opprinnelsen til den første hovedformen for ”myten om det gitte”. Som antydnet i forrige kapittel kan den første hovedformen sies å omhandle empirismens beskrivelse av ervervelsen av epistemiske statuser. Altså hvorledes det har seg at vi tilegner oss kunnskap om noe i det hele tatt. Dette må selvfølgelig gå hånd i hånd med redegjørelsen av hvilke epistemologiske konsekvenser denne ervervelsesprosessen har blitt tillagt. Ettersom fortellingen om ervervelsen av kunnskap er det definerende trekket ved empirisme og spesielt fremtredende i tekstene til John Locke og David Hume, vil deres tekster være i hovedfokus.

Locke er den første av de tre store brittiske empiristene. I ”Essay Concerning Human Understanding” beskriver han en kausal-psykologisk prosess som skal forklare hvordan vi erverver oss kunnskap. Han hevdet som kjent at vi ikke har noen form for kunnskap før vi undergår erfaringer. Han regner derfor med at vi erverver oss kunnskap på noenlunde den måten han beskriver. Ervervelsesprosessen redegjør han for som følger:

The senses at first let in particular ideas, and furnish the yet empty cabinet and the mind by degrees growing familiar with some of them, they are lodged in memory, and names got to them. Afterwards the mind proceeding further abstracts them, and by degrees learns the use of general names. In this manner the mind comes to be furnished with *ideas* and language, the materials about which to exercise

²⁶ deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, xxxvi-xxxvii.

²⁷ Wilfrid Sellars, *Science and Metaphysics: Variations on Kantian Themes*, (London: Routledge & Kegan Paul, 1992), i.

its discursive faculty. And the use reason becomes daily more visible, as these materials that give employment increase.²⁸

Locke sier altså at våre liv som epistemiske agenter har sin opprinnelse i at sanseorganene våre konfronterer ulike sansbare ting. Sanseorganene sier han at: “convey into the mind *several distinct perceptions of things, according to those various ways in which those objects do affect them.*”²⁹ Disse persepsjonene virker også å bli forstått som representasjoner. Neste steg i den kausal-psykologiske prosessen er imidlertid at vi abstraherer ut generelle begreper. Dette kan kanskje sammenlignes med å sette en navnelapp eller en bestemt benevnelse på en sanselig bestemt ting. Jeg sier ”sanselig bestemt ting”, for det er klart at persepsjonene er av bestemte objekter. Etter å ha blitt utsatt for et visst antall slike sanselig bestemte ting og å ha satt en bestemt benevnelse på dem, ser vi likheter og kan generalisere. På den måten ender vi opp med ideer om for eksempel hvithet, triangularitet og andre typer abstrakte ideer.

Hume aksepterte denne kausal-psykologiske beskrivelsen. Han virker faktisk å ta utgangspunkt i den og regne den som nesten selvinnslysende. Hans beskrivelse av ervervelsen av epistemiske statuser er derimot litt annerledes enn Locke sin. I “A Treatise of Human Nature” skriver han:

All the perceptions of the human mind resolve themselves into two kinds, which I shall call Impressions and Ideas. The difference betwixt these consist in the degrees of force and liveliness, with which they strike upon the mind, and make their way into our thought and consciousness. Those perceptions, which enter with most force and violence, we may name impressions; and under this name I comprehend all our sensations, passions and emotions, as their first appearance in the soul.³⁰

I likhet med Locke er sansene kilden til persepsjoner og disse persepsjonene er for eksempel kunnskap om at det er en gul flamme foran meg. Selvom han regimenterer Lockes vokabular, blant annet ved å unnlate å hevde at vi mottar ideer, så er det den samme kausal-psykologiske prosessen som blir forstått som en beskrivelse av ervervelsen av epistemiske statuser.

²⁸ John Locke, “Essay Concerning Human Understanding”, i *Modern Philosophy: An Anthology of Primary Sources* (red.) Roger Ariew og Eric Watkins, (Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 1998), 274.

²⁹ Locke, “Essay Concerning Human Understanding”, 276.

³⁰ David Hume, *Treatise of Human Nature*, (Oxford: Clarendon Press, 1978), 1.

Hume bruker uttrykket ”*strike upon the mind*” i sitatet overfor. Tanken er at vi mottar visse persepsjoner som i Lockes tilfelle, og visse sanselige inntrykk som i Humes tilfelle. Disse ulike affeksjonene er hva som virker senere å ha blitt kalt *sansedata* eller *sanseinnhold*. Sansedata har ifølge Roderick Firth blitt definert i relasjon til en viss type årvåkenhet, direkte bevissthet eller apprensjon. Det er mange ulike navn for dette, han skriver:

It must be recognized first of all, that in order to define this term [sense-data] philosophers have always found it necessary to refer to a certain kind of *perception* or *awareness*. Sometimes, for example, sense-data are defined as the objects of *direct* perception or of *immediate* awareness. Thus at the outset of Berkeley's *Three Dialogues*, Philonous defines what he calls “sensible things” as “those only which are immediately perceived by sense”. Broad defines *sensa* as objects of which we are “directly aware” in a “perceptual situation”. Price defines sense-data as those things “directly present to consciousness” in perception. And Moore defines sense-data as the objects of “direct apprehension”, citing an example of such apprehension the having of an after-image.³¹ ... Sense-data must be defined, therefore, by reference to the manner in which we become conscious of them: they are what we feel, sense, intuit, or immediately observe, or they are what are given to us, or what we are directly aware of, in perception.³²

Slik jeg forstår empirisme så er denne årvåkenheten en slags mental *akt*. Det er ingen tillært evne, men det er en slags utillært mental akt eller tilstand som vi må være i for å tilegne oss epistemiske statuser.

Hvilke epistemologiske konsekvenser eller forutsetninger har så denne kausal-psykologiske prosessen? En naturlig konsekvens av denne beskrivelsen er at vi tilegner oss epistemiske statuser om *enkeltobjekter*. Hume sier for eksempel at ”[t]he *ho*’ a particular colour, taste, and smell are qualities all united together in this apple, ‘tis easy to perceive are not the same, but are at least distinguishable from each other”. Det er også det Locke hevder overfor når han sa: ”[t]he senses at first let in particular ideas”³³. Tanken er at vi erfarer, eller sinnet slipper inn, representasjoner av ”*particulars*”, men det kan også sies å være ideen om at sansenintrykk er ”*particulars*”. Hume hevder imidlertid ikke kun at vi sanser enkeltobjekter, han virker faktisk å hevde at årvåkenheten eller den direkte bevisstheten er

³¹ Roderick Firth, ”Sense-Data and the Precept Theory”, (Mind, New Series, Vol. 58, No. 232, Oxford University Press), 436.

³² Firth, ”Sense-Data and the Precept Theory”, 437.

³³ Locke, “Essay Concerning Human Understanding”, 274. Lockes terminologi er tvetydig. Hume regimenterer den terminologien ved å definere forskjellen ved hjelp av livlighetsprinsippet. Det er derimot klart at Locke snakker om *sansninger* i denne sammenhengen. Det er dessuten et eksempel på assimileringen av sensasjoner og tenkning via idebegrepet. Hans terminologi indikerer at han tilegner sansninger de samme logiske egenskapene som oppfatninger eller ”ideer”.

om likheter. Han skriver i det minste at: “*I believe it readily be allowed that the several distinct ideas of color which enter by the eye or those of sound which are conveyed by the ear are really different from one each other, though at the same time resembling.*”³⁴ Han virker faktisk ikke å hevde at vi abstraherer ut generelle begreper om likheter, men at vi har en utillært evne til å ”se” likheter.

En annen konsekvens av den empiristiske fortellingen om ervervelsen av epistemiske statuser, er at sanseinnholdene har en form for epistemisk *uavhengighet*. For ifølge Locke er opprinnelsen til kunnskap kun sansninger, de er i en viss forstand ubetingede. En annen konsekvens kan sies å være at sanseinnhold har epistemisk *autoritet*. Hume påpeker for eksempel at det er en forskjell mellom inntrykk og ideer i egenskap av deres livlighet. Den livlighetsforskjellen virker å bli tillagt en korresponderende epistemiske autoritet. Slike betraktninger gjør det mulig å se hvordan visse sorter erfaringer har blitt tilegnet rollen som en epistemologisk base. De klassiske empiristene argumenterte imidlertid ikke for dette på grunn av nødvendigheten i å ha basisproposisjoner, men fordi de hadde et visst syn på ervervelsen av kunnskap.

Hume trakk også en annen konsekvens av empirismen sin. Forenklet sagt, så sier han: ”ta en hvilken som helst oppfatning eller ide du har”, og deretter spør: ”Kan Jeg Finne Disse Tingene i Sanseinntrykkene Mine?” Hvis du ikke finner ”tingen” begrepet gir seg ut for å representere, så er det en *illegitim* oppfatning. Dette får frem at epistemologiske baser er *evaluative*. I den sammenhengen blir det også lettere å se at de er *normative* skanser³⁵. Hume oppdaget at han ikke bare hadde opprettet en epistemologisk base, men samtidig en normativ base³⁶. Han hevdet at den epistemologiske basisen bestod av enkle sanseinntrykk. Etter han

³⁴ Hume, “An Inquiry Concerning Human Understanding”, i *Modern Philosophy: An Anthology of Primary Sources* (red.) Roger Ariew og Eric Watkins, (Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 1998), 498.

³⁵ Brandom påpeker at Richard Rorty sin mesteride er at vi ikke skylder noen andre enn oss selv noen ting, hva han kaller ”opplysningstidstanken”. Det er mennesker som er *loci* for normativitet og Rorty virker derfor å lese epistemologiens historie som en slags fortelling om normativitet. Denne oppgavens måte å tenke på er inspirert av Rorty, som jeg regner som en *korrekt* måte å lese historien på, men langt fra bare epistemologiens historie, enn for eksempel McDowells versjon. Robert Brandom, *An Arc of Thought: From Rorty’s Eliminativist Materialism to his Pragmatism*, <http://www.pitt.edu/~brandom/index.html>. (besøkt: 9.mai/2009).

³⁶ Hume regnet etter all sannsynlighet ikke den epistemologiske basen sin for å være en normativ kategori, men en deskriptiv kategori. Samtidig er han klar over at den har normative konsekvenser og han gleder seg over skeptisismen den genererer. Dette er derimot et poeng jeg tror Kant verdsetter. ”Kritikk av den rene fornuft” regner jeg som et prosjekt for å legitimere ulike sorter oppfatninger og vokabularer, som hadde blitt avvist som

mente å ha etablert dette, så kunne han trekke et utall ulike konklusjoner. For basen fungerte som den skansen vi måler alle våre oppfatninger opp mot og *evaluerer* dem i henhold til. Basen bestemmer våre oppfatningers *legitimitet*.

Dette er flere av konsekvensene til empirismens fortelling om ervervelsen av epistemiske statuser. De har derimot et slags skjult premiss, selvom det ikke er åpenbart at de eksplisitt oppdaget at de hadde et skjult premiss. De tok nemlig for gitt at den epistemisk uavhengige objektkunnskapen hadde *inferensiell signifikans*. Den kunnskapen vi erverver oss i direkte konfrontasjon med sanselige ting, kan begrunne, berettige og legitimere andre oppfatninger. Slik primær kunnskap har derfor både en epistemisk positiv status, og kan overføre det positive epistemiske innholdet til andre oppfatninger. Det er også grunntanken til epistemologisk fundamentalisme, at det er visse proposisjoner det er mulig å erverve seg uavhengig av alle andre oppfatninger vi har og som kan stå som evidens for andre typer kunnskap.

Redegjørelsen for de klassiske empiristenes fortelling om ervervelsen av epistemiske statuser og de ulike konsekvensene og forutsetningene, bør være tilstrekkelig for å forstå hva Sellars argumenterer mot i "Empiricism and the Philosophy of Mind". Det kan også oppsummeres skjematisk:

Humes prosess: Sansninger av enkeltobjekter eller enkle sanseintrykk ("direkte apprehensjon") → de er epistemisk uavhengige → de tilegner oss epistemiske statuser som fungerer som en epistemologisk base og evaluativ skanse → abstraksjon av generelle begreper → fantasien løper løpsk → genererer andre oppfatninger som må evalueres i henhold til enkle sanseintrykk. → implisitt forutsetning at enkle sanseintrykk har *inferensiell signifikans*, ellers ville de ikke kunne hatt epistemiske konsekvenser.

Avvisningen av den første hovedformen for "myten om det gitte" vil involvere mange av aspektene ved hva jeg har kalt Humes prosess. Målet er å vise hvordan Sellars' argumenter avviser såpass mange av disse tesene, at man står igjen med en så svak empirisme at den nesten er ugjenkjennelig.

reelle og legitime. Kants prosjekt er derfor et *legitimeringsprosjekt* og legitimitet er et spørsmål om rettighet til

3.2 EN PRAKTISK FORTELLING OM EPISTEMISKE STATUSER

Hva er sammenhengen mellom erfaringer og epistemiske statuser ifølge Sellars? Hume mente at erfaringer hadde en essensiell rolle i ervervelsesprosessen av epistemiske statuser. De var årsaken til at vi kunne vite noe i det hele tatt. Empirisme forstått som påstanden at erfaringer eller konfrontasjonen med en ytre verden er en nødvendig betingelse for kunnskap er uskyldig i henhold til ”myten om det gitte”. Den første formen for ”myten om det gitte” er ikke at erfaringer er nødvendige betingelser for empirisk kunnskap, men at vi i egenskap av å bare undergå erfaringer tilegner oss epistemiske statuser³⁷. Sellars kan hevde dette fordi han mener det er en tvetydighet i erfaringsbegrepet slik det brukes av empirister. Han vil vise hvordan man kan tenke om erfaringer som ikke forplikter en på noe gitt³⁸.

Sellars hevder selvfølgelig at alle ting og organismer undergår stimuli eller erfaringer. Han vil også si at alle ting og organismer *diskriminerer* omgivelsene sine. Jern ruster i noen omgivelser og ikke i andre, fisker flykter fra andre havdyr, termometre reagerer på omgivelsene og viser hva temperaturen er, papegøyer og aper responderer på lyder og lager lyder selv³⁹. Slike evner kan kalles pålitelig, diskriminerende evner. På den bakgrunnen kan den svakeste formen for empirisme omformuleres som påstanden at enhver ting som kan sies å ha epistemiske statuser om empiriske forhold, må ha pålitelig, diskriminerende evner, og at empirisk kunnskap forutsetter en direkte konfrontasjon med noe annet enn seg selv.

Hvordan forstå Sellars’ forpliktelse på ideen om pålitelig, diskriminerende evner? Han forstår dette først og fremst som et biologisk fenomen frembrakt gjennom evolusjon. I en

noe, og rettighet er uten tvil et normativt begrep.

³⁷ Brandom kaller dette “*stripped down empiricism*”, det må ikke forveksles med den minimale empirisme til McDowell. Se: John McDowell, *Mind and World*, (London: Harvard University Press, 2003), xii. Brandom sier bl.a. at: “[s]urely no rationalist or idealist has ever denied this claim” og det gjør ikke Sellars heller. Robert Brandom, “The Centrality of Sellars Two-Ply Account of Observation to the Arguments of ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, i *Tales of the Might Dead*, (London: Harvard University Press, 2002), 349.

³⁸ Sellars kaller det “indre episoder”, men det er i betydningen av erfaringer jeg ønsker å bruke det her. Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 210-211.

³⁹ Mange av disse eksemplene og terminologien er hentet fra Brandom, “The Centrality of Sellars Two-Ply Account of Observation to the Arguments of ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, 349-353.

annen sammenheng kaller han dette ”*pattern-goverend behaviour*”⁴⁰. Hvordan han diskuterer seg frem til dette begrepet er for komplekst for å tas opp her, men han hevder vi kan forstå visse former for aktivitet eller omgang med omgivelsene som mønsteratferd i den forstanden at atferden til en organisme er *styrt av mønsteratferden*. Hans favoritt eksempel er biedans-fenomenet. Han sier i denne sammenheng:

- (a) The pattern (dance) is first exemplified by particular bees in a way which is not appropriately described by saying that the successive acts by which the pattern is realized occur *because of the pattern*.
- (b) Having a ‘wiring diagram’ which expresses itself in this pattern has survival value.
- (c) Through the mechanisms of heredity and natural selection it comes about that all bees have this ‘wiring diagram’⁴¹

Biene uttrykker en frembrakt mønsteratferd som forplanter seg i den arten, eller for å si det mer korrekt, det vi nå kaller bier har forgjengere som utviklet biedansen fordi det hadde en biologisk verdi. Poenget til Sellars er at slike kapasiteter, enten biedans eller diskrimineringen av omgivelsene, ikke er et kognitivt eller epistemisk fenomen⁴².

Alvin Goldman sin artikkel ”Discrimination and Perceptual Knowledge” er både en interessant illustrasjon på Sellars forpliktelse på diskriminerende evner, og en illustrasjon på visse forpliktelser Sellars ikke påtar seg. Goldman påpeker at diskriminering er en av betydningene til å vite. Han skriver: ”*one (early) sense of ‘know’ as to distinguish (one thing) from another*”⁴³. Det er nettopp noe av det Sellars er ute etter med ”*pattern-goverend behaviour*”. Goldman skriver videre i denne sammenheng:

⁴⁰ Wilfrid Sellars, “Some Reflections on Language Games”, i *Science, Perception and Reality*, (London: Routledge & Kegan Paul, 1963), 324-327.

⁴¹ Sellars, “Some Reflections on Language Games”, 326.

⁴² Kognitive fenomener må ifølge Sellars integrere hva han kaller ”*rules of criticism*” eller ”*ought-to-dos*”. Se: Wilfrid Sellars, ”Language as Thought and Communication” i *Essays in Philosophy and its History*, (Boston: D. Reidel Publishing Company, 1974), 93-95. Ervervelsen kan derimot ikke begynne med regler eller forståelsen av regler. Det impliserer en uendelig regress. Det er utgangspunktet for diskusjonen i den overnevnte artikkelen. Hvis ting må etablere atferd i henhold til regler, må de forstå reglene, hvis de skal forstå reglene, så må de forstå noe som kan uttrykke reglene, og så videre og videre ut i uendeligheten. Verdt å påpeke at dette er grunnen til at Brandons bok heter ”Making It Explicit”. Vi begynner ikke med eksplisitte regler, men anerkjenner dem implisitt i praksis. Senere kan de delvis uttrykkes eksplisitt. Dette er en måte å unngå den regressen.

⁴³ Alvin Goldman, ”Discrimination and Perceptual Knowledge”, *Perceptual Knowledge*, (red.) Jonathan Dancy, (Oxford: Oxford University Press, 2004), 44.

To be reliable, a cognitive mechanism must be able to discriminate and differentiate between incompatible states of affairs. It must operate in such a way that incompatible states of the world would generate different cognitive responses. ... A perceptual mechanism is reliable to the extent that contrary features of the environment (for example, an object's being red, versus its being yellow) would produce contrary perceptual states of the organism, which would, in turn, produce suitably different beliefs about the environment⁴⁴.

Goldman og Sellars har visse likhetstrekk, men det er ulikhetene som er viktigst. For det første, ulike organismer må ikke diskriminere i henhold til våre diskriminerende evner. Så det hadde kanskje vært bedre å si at det vi representerer som inkompatible kjensgjerninger må være slik at de har en funksjon som en basis for handling i omgivelsene og det samme gjelder andre praktiske vesner – de må ha analoge evner. For det andre, diskriminasjonene må i visse tilfeller være en *foranledning* for å regne og behandle noe som noe. Hegels fugl diskriminerer X, men fuglen *regner* det som mat og stuper ned og *behandler* det som mat, altså spiser den opp. Fuglen, som han sier, ”*do not stand idly in front of sensous things as if these possessed intrinsic being*”⁴⁵. For det tredje, Goldman hevder litt senere at: “*I suggest that a person is said to know that p just in case he distinguishes or discriminates the truth of p from relevant alternatives*”⁴⁶. Det kan imidlertid misforstås. En person eller ting som kan diskriminere en ting fra en annen, er på ingen måte ekvivalent med kunnskap at *p*. Det er uklart hva Goldman mener her, men det er en potensiell misforståelse man ikke må tilegne Sellars. Diskriminering av omgivelsene er en *nødvendig betingelse* for kunnskap, den sorten diskriminering kan imidlertid sammenlignes med at jern rustet i visse omgivelser og ikke i andre. Den praktiske *knowhow* sorten kunnskap er imidlertid basert på at man praktisk regner og behandler noe som noe. Det er derimot ikke en tilstrekkelig betingelse for å vite at *p*, for å vite at *p*, så må *p* være proposisjonell og stå i visse andre sorter relasjoner. Slik jeg leser Sellars, er dette noenlunde den mer finmaskede oppdelingen av ervervelsen av epistemiske statuser han implisitt bruker i ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”⁴⁷.

⁴⁴ Goldman, ”*Discrimination and Perceptual Knowledge*”, 43.

⁴⁵ G.W.F Hegel, *Phenomenology of Spirit*, oversatt av A.V. Miller, (Oxford: Oxford University Press, 1977), 65.

⁴⁶ Alvin Goldman, ”*Discrimination and Perceptual Knowledge*”, 44.

⁴⁷ Ikke at han bruker den eksplisitt, men det er foranledningen til kritikken av ”det gitte”. Han har åpenbart hatt disse tankene forutfor ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”.

Hvordan erverver vi oss da reelle epistemiske statuser? Det enkle svaret er konseptuelle evner. Det er imidlertid såpass upresist at det må utvikles. Sellars vil heller si at epistemiske vesener må kunne anvende begreper som *påstander*. Det er en flerdimensjonal egenskap. Vi må kunne uttrykke påstander i den forstand at vi kan *forstå* dem. Forståelse vil Sellars si på den ene siden innebærer at vi evner oss å *forplikte* oss på det vi sier⁴⁸. På den andre siden innebærer forståelse at påstanden vi ytrer må stå i inferensielle relasjoner. Det vi kaller et ”begrep” er et slags ”gravitasjonssenter” for visse slutninger eller inferenser. Mer korrekt er kanskje å si at det er setninger som er senteret⁴⁹. Vi må regne x som en y og kunne forplikte oss på at x er y, og kunne diskriminere hva den påstanden videre forplikter oss på. Det er ifølge Sellars tilstrekkelig for å ha forståelse⁵⁰. Dette er kort fortalt hva Sellars kaller ”*the game of giving and asking for reasons*”⁵¹.

3.3 OBJEKTER OG EPISTEMISKE STATUSER

Et av de første argumentene i “Empiricism and the Philosophy of Mind” omhandler sammenhengen mellom epistemiske statuser og objekter. Den beste beskrivelsen av ”det gitte” i denne sammenhengen finnes hos deVries. Han skriver: “[t]he concept of the given is meant to capture the idea that there is some level at which knowledge is a matter of direct, immediate encounter with its object and depends on nothing other than that encounter.”⁵² En slik beskrivelse er en god foranledning til å undersøke begynnelsen av Sellars kritikk av

⁴⁸ Dette aspektet er det Brandom plukker opp fra Sellars og utvikler i størst grad. Han etablerer en pragmatikk bestående av grunnbegrepene: forpliktelse og berettigelse. Se: Brandom, *Making It Explicit*, 141-198

⁴⁹ Det begrunnes ofte ved at setninger er den ”minimale kognitive enheten”. Det har blitt begrunnet både semantisk og pragmatisk. Pragmatisk sett er påstander den minste enheten man kan bruke for å *si* noe.

⁵⁰ En *navnelapp* er derfor ikke tilstrekkelig. Å sette en navnelapp på en ting er ikke å forstå noe som helst. En navnelapp forteller oss ikke hva vi forplikter oss på, det er ingenting vi kan slutte oss frem til.

⁵¹ Legg merke til at vi bruker *diskriminerende* evner for å kunne lese eller høre andre snakke. Legg også merke til at vi forstår ved å kunne *diskriminere* mellom gode materielle slutninger og dårlige materielle slutninger, og *diskriminere* mellom hva som er inkompatibelt med hva. Denne evnen er altså alltid tilstede som en nødvendig betingelse. ”The game of giving and asking for reasons” er derfor evnen til å diskriminere i henhold til normative kategorier hva som er hva. Det er en kompleks form for klassifisering eller kategorisering vi essensielt kan bruke. Vi forstår ved *bruk*. Denne pragmatismen er Brandoms, men den er kraftig inspirert av Sellars.

⁵² deVries, *Wilfrid Sellars*, 98.

gitthet. Kritikken er rettet mot tanken om at vi kan ha kunnskap om objekter som ikke er formidlet av konseptuelle ferdigheter. Han argumenterer mot ideen om at vi kan ha en viss sort epistemisk status, nemlig objektkunnskap, uavhengig av kunnskap som åpenbart er konseptuelt betinget. Han mener derfor at objektkunnskap ikke er uavhengig faktisk kunnskap og at sansninger av x , der x står for et objekt, er en ikke-epistemisk affære som ikke impliserer epistemiske statuser.

Objektkunnskap er kunnskap om en eller annen individuell ting. Paradigmatiske tilfeller av objektkunnskap er kunnskap om noe eller noen som kan være bærere av egennavn. Den naturlige kontrasten med objektkunnskap er faktisk kunnskap, kunnskap som uttrykt i en proposisjon, altså med en *at*-klausul. Hume og Locke hevdet som det ble påpekt tidligere, at vi hadde umiddelbar kunnskap om enkeltobjekter eller hva Sellars kaller ”*particulars*”. De kan også sies å hevde at sanseinnhold eller sanseinntrykk selv er enkeltting. Et annet eksempel på denne trenden er å finne hos H.H. Price. Han hevdet at vi ikke kunne betvile at vi har et sanseinntrykk av ”*a red patch of a round and somewhat bulgy shape*”⁵³. Uansett, slike posisjoner kan ofte oppsummeres som enten at det hevdes at: en sansning av x er en epistemisk status om x , der x er et enkeltobjekt, eller: en sansning av et rødt triangel er en epistemisk status om et rødt triangel, der sanseinnholdet er et enkeltobjekt, altså, et rødt triangel.

Hva er det imidlertid som gjør at vi tror objektkunnskap er epistemisk primitivt? Sellars diagnostiserer faktisk hvorfor det ofte har blitt antatt at objektkunnskap er epistemisk primitivt. Han sporer ideen til den hverdagslige bruken av *kjennskapsbegrepet*. Han sier at gitthet: ”*receive aid and comfort from the fact there is, in ordinary usage, a sense of know in which it is followed by a noun or descriptive phrase which refer to a particular*”.

Eksemplene Sellars bruker er ”*Do you know John?*” og ”*Do you know the President?*”⁵⁴.

Sellars aksepterer ikke at denne normale bruken av *kjennskapsbegrepet* har de epistemologiske konsekvensene de har blitt tillagt. Det er ikke mulig å ha utelukkende

⁵³ H.H. Price, *Perception*, (London: Methuen & Co. LTD., 1954), 3.

⁵⁴ Sellars, ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”, 208. Dette er selvfølgelig en implisitt referanse til Bertrand Russells ide om ”*knowledge by acquaintance*” som er objektkunnskap, og der ”*knowledge by description*” krever konseptuelle ferdigheter, fordi det er *at-ø* kunnskap. Russell redegjør for dette i: Bertrand Russell, *Problems of Philosophy*, (London: Oxford University Press, 1912), 25-32.

objektkunnskap. Spørsmålet hans er som følger: si at vi har epistemiske statuser om ”*particulars*”, hvordan kan dette være epistemisk uavhengig og samtidig ha inferensiell signifikans? Sellars nevnte som eksempel på objektkunnskap ”Do you know John” et eksempel fra deVries er: ”jeg har kjennskap til London”⁵⁵. Poenget er at kjennskap til objekter som ”John” og ”London” isolert sett, altså som epistemisk uavhengige, ikke har inferensielt potensial. For som deVries sier: ”’*London*’ implies nothing”⁵⁶. De har ikke inferensiell signifikans, hvis de ikke kan behandles som substitusjonskandidater. Vi må allerede kunne substituere ”Moby Dick” med for eksempel ”den hvite hvalen” eller slutte oss frem til noe, hvis slik objektkunnskap skal ha epistemisk signifikans. Inferensielle relasjoner er derfor en betingelse for å ha kunnskap og det krever generelle begreper, sorteringer og kategoriseringer⁵⁷. Det er følgelig ikke mulig å bygge noen epistemologisk fundament på slik uavhengig kunnskap, for det er *inferensielt sterilt*.

Slike eksempler har imidlertid en tilsynelatende innvending. Det er lett å tro at råe sansedata, som for eksempel kvaliteter som farger, er stilt annerledes enn London og John. Hume hevdet ikke vi hadde umiddelbar kunnskap om London. Det er sant nok, men det eksemplene med John og London gjør eksplisitt, er hvor *innholdløs* kjenskapsrelasjonen til enkeltting egentlig er – og viktigst hvor inferensielt steril den er. Det er metodologisk klokt å *ikke* begynne med å diskutere tekniske begreper som ”sanseinnhold” i håp om å undersøke hva ”umiddelbar kunnskap” egentlig innebærer.

På samme måte påpeker Sellars at sensasjoner er noe vi ”presenteres av”, men uten sanseinnholdsvokabularet, kunne vi sagt vi presenteres av trær og steiner. Sellars hevder derfor i en annen sammenheng, ved å unngå å diskutere sanseinnhold på kloss hold som han gjør i ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, at “[s]ensations are no more epistemic in character than are trees or tables, and no more ineffable”⁵⁸. En kan derimot hevde at

⁵⁵ deVries, *Wilfrid Sellars*, 101.

⁵⁶ deVries, *Wilfrid Sellars*, 101.

⁵⁷ Dette er selvfølgelig uakseptabelt for empirister. Empirisme er tross alt en posisjon som er forpliktet på at man appreherer *nominalistisk* og deretter abstraherer ut generelle begreper fra sanseerfaringen. Av den grunn så må man derfor velge: enten appreherer man sorter, eller så forutsetter man at man allerede kan sortere. Konklusjonen blir dermed at gitte enkeltobjekter *ikke* er *epistemisk uavhengig* generelle konseptuelle innhold og dermed heller ikke andre epistemiske statuser.

⁵⁸ Sellars, “Some Reflections on Language Games”, 336.

sensasjoner selvfølgelig ikke selv er epistemiske, men vi ”apprehenderer” dem direkte. Det påfølgende poenget Sellars kan komme med, er at denne appreheringen av en ”*particular*” ikke må forveksles med en begripelse, appreheringen er forutfor begripelse, men da er man like langt. For det kan ikke ha formen ”at noe er ϕ ” i egenskap av å bare være en sansning av ϕ .

Som John O’Shea⁵⁹ påpeker, imøtegår Price denne typen innvendingen med å si:

To this I answer, it is very likely true, but it is irrelevant. The argument only proves that nothing stands *merely* in the relation of givenness to the mind, without also standing in other relations: e.g. that what is given is also “thought about” in some sense ... But this does not have the slightest tendency to prove that *nothing is given at all*.⁶⁰

Price sitt svar er ytterst uklart. På den ene siden, virker svaret hans å forplikte han på den inkonsistente triaden Sellars skisserer i “Empiricism and the Philosophy of Mind”. Den inkonsistente triaden er: (A) X senses red sense content s entails x non-inferentially knows that s is red. (B) *The ability to sense sense contents is unaquired.* (C) *The ability to know facts of the form x is ϕ is acquired.*⁶¹ Grunnen til at Price virker å forplikte seg på den inkonsistente triaden er at han hevder det epistemisk gitte forutsetter konseptuelle evner for å være en epistemisk status om et sanseinnholdet, men å sanse et sanseinnhold er en utillært ikke-konseptuell evne som impliserer at man har ikke-inferensiell kunnskap.

På den andre siden er Price sin påstand om at noe uansett er ”gitt” ytterst tvetydig. For fra Sellars’ ståsted er noe ”gitt” i den forstand at det finnes *foranledninger* til epistemiske stater, det er imidlertid ikke noe *epistemisk* gitt. Ikke noe som er uavhengig av konseptuelle evner og andre oppfatninger. Michael Williams påpeker at begrepservervelse for empirister er tenkt som en ”*conscious learning rather than one of training*”⁶². Det samme kan sies om epistemiske stater. Det er en tendens til å tro at hvis vi har kunnskap ikke-inferensielt, så må vi ha en slags primitiv bevissthet om hva vi har en oppfatning om ikke-inferensielt. Williams sier videre at hans eget syn på ervervelsen av begreper er preget

⁵⁹ John O’Shea, *Wilfrid Sellars: Naturalism with a Normative Turn*, (Cambridge: Polity Press, 2007), 112.

⁶⁰ Price, *Perception*, 7.

⁶¹ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 210.

⁶² Michael Williams, *Groundless Belief: An Essay on the Possibility of Epistemology*, 2. utgave, (Princeton, Princeton University Press, 1999), 32.

av Wittgenstein, og sier: ”[t]he alternative to this kind of empiricism is not the doctrine of innate idea, though it might be a doctrine of innate predispositions to respond more readily to some stimulus than others”⁶³. Sellars kan si seg helt enig i henhold til ”pattern-goverend behaviour”, og at det samme gjelder epistemiske statuser. Prices forsøk på å imøtekomme objektkunnskapsargumentet er ikke tilfredsstillende. Han forplikter seg på den inkonsistente triaden og det er ingenting som tilsier at ”det gitte” han snakker om er noe annet enn foranledninger til epistemiske statuser, ikke primitive epistemiske episoder.

3.4 Å HOLDE TO IDEER ATSKILT

I ”Empiricism and the Philosophy of Mind” argumenterer Sellars overbevisende for at sansning av *x*, der det en ”*particular*” ikke kan fungere som epistemiske primitiver. Sellars vil av grunnene redegjort for overfor få filosofer til å akseptere at man må velge mellom to alternativer:

(a) It is *particulars* which are sensed. Sensing is not knowing. The existence of sense data does not *logically* imply the existence of knowledge, or

(b) Sensing *is* a form of knowing. It is *facts* rather than *particulars* which are sensed.⁶⁴

Hvis man aksepterer alternativ (a) så er ikke sansning en *tilstrekkelig* betingelse for epistemiske statuser. Hvis man derimot aksepterer (b), så er ikke sansninger epistemisk uavhengig konseptuelle kapasiteter. At dette valget ikke har blitt gjort, er ifølge Sellars et resultat av en terminologisk inkohærens. Terminologien villeder en i å tro sansninger av *x*, kan fungere som en epistemisk base. Han bokstaverer ut denne argumentasjonen som følger:

The non-inferential knowing on which our world picture rests is the knowing that certain items, e.g. red sense contents, are of a certain character, e.g. red. When such a fact is non-inferentially known about a sense content, I will say that the sense content is sensed *as being*, e.g. *red*. I will then say that a sense content is sensed (full stop) if it is *sensed as being* of a certain character, e.g. red. Finally, I will say of a sense content that it is *known* if it is sensed (full stop), to emphasize that a sensing is a *cognitive or epistemic* fact.⁶⁵

⁶³ Williams, *Groundless Belief*, 32.

⁶⁴ Sellars, ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, 207

⁶⁵ Sellars, ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, 207.

Sellars påpeker at hvis man stipulerer sansning og epistemiske statuser på denne måten, er det logisk nødvendig at hvis et sanseinnhold blir sanset, så blir det sanset som av en spesiell karakter og at hvis det blir sanset av en viss karakter, så vet man ikke-inferensielt at det er av den karakteren⁶⁶. Som Michael Williams påpeker i denne sammenhengen, så er slike terminologiske stipulasjoner meningsløse manøvrer. For en som mener erfaringer er umiddelbart gitt og stipulerer disse ulike betydningene av ”å vite”, så vil ikke det implisere at det finnes en slik kunnskapsrelasjon. Det vil bare være en mulighet for en slik relasjon, men det vil ikke være noe som kan forsikre en epistemologisk base eller forsikre at vi har kontakt med sanseinnhold. Å stipulere at ”x sanser y” er ekvivalent med ”x ikke-inferensielt vet at y er slik-og-slik”, vil videre være å stipulere at førstnevnte har identisk innhold som sistnevnte. Førstnevnte vil da ikke bety noe annet enn at ”x ikke-inferensielt vet at y er x”, og da har ingenting nytt blitt introdusert som kan være en primitiv epistemisk relasjon utenom den trivielle påstander at det er mulig å ha ikke-inferensielle oppfatninger om hva noe er⁶⁷.

På denne bakgrunnen kan Sellars hevde at erfaringsbegrepet slik det brukes og blir brukt, er en sammenblanding av to ideer, eller som Sellars sier: ”*a crossbreeding of two ideas*”⁶⁸. Han uttrykker dette som følger:

- (1) The idea that there are certain inner episodes – e.g. sensations of red or C# can occur to human beings (and brutes) without any prior process of learning or concept formation; and without which it would in some sense be impossible to see, for example, that the facing surface of a physical object is red and triangular, or hear that a certain physical sound is C#.
- (2) The idea that there are certain inner episodes which are non-inferential knowings that certain items are, for example, red or C#; and that these episodes are the necessary conditions of empirical knowledge as providing the evidence for all empirical propositions.⁶⁹

Det er et spett vi kan sette ned som skiller mellom ting som undergår *erfaringer* og klassifiserer omgivelsene i henhold til mønsteratferd, og epistemiske vesener som kan si noe, uttrykke påstander og dermed kvalifisere seg som epistemiske vesener. Det som kvalifiserer oss som epistemiske agenter, er å være deltager i ”*the logical space of reasons*”.

⁶⁶ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 208

⁶⁷ Williams, *Groundless Belief*, 39,

⁶⁸ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 210.

Sellars sier seg aldri uenig med Locke og Hume i at undergåelsen av erfaringer er en *nødvendig* betingelse for empirisk kunnskap. For som han påpeker selv, impliserer ikke avvísningen av empirisme at erfaringer eller diskriminerende evner er en *nødvendig* betingelse for å erverve seg kunnskap. Dette sier han faktisk eksplisitt som følger:

... the fact that a sense content was sensed would be a *non-epistemic* fact about the sense content. [I]t would be hasty to conclude that this alternative precludes any logical connection between the sensing of sense contents and the possession of non-inferential knowledge. For even if the sensing of sense contents did not logically imply the existence of non-inferential knowledge, the converse might well be true.⁷⁰

Sellars mener at vi reagerer *umiddelbart*, men det impliserer ikke at vi tilegner oss epistemiske statuser som hva noe *er* umiddelbart. Hva noe er, bestemmes av hva noe *regnes* og *behandles* som, det er ikke noe vi blir gitt. I Sellars' fortelling er det kanskje den praktiske evnen til å regne og behandle noe som noe som får rollen som de primitive evnene, akkurat som Hegels berømte fugl, men det er ikke epistemiske evner – vi blir ikke gitt epistemiske statuser. De praktiske evnene – *knowhow* kunnskapen – er en annen sak. Som Hegel skriver: "[e]ven the animals are not shut out from this wisdom but, on the contrary, show themselves to be most profoundly initiated into it"⁷¹. Det er imidlertid ikke noe vi kan *begrunne* noe med.

3.5 KONSEKVENSER OG KONKLUSJONER

Sellars har skilt mellom diskriminerende kapasiteter og epistemiske statuser. Han har likeledes skilt mellom praktisk *knowhow* og proposisjonalkunnskap. Slik har han kunnet skille mellom nødvendige og tilstrekkelig betingelser for kunnskap. Undergåingen av erfaringer er tydeligvis ikke en ingen *tilstrekkelig* betingelse for kunnskap. Videre har ulike epistemologiske posisjoner regnet objektkunnskap for å ha den epistemiske effektiviteten eller inferensielle signifikansen til proposisjonalkunnskap. Enten ved terminologiske tvetydigheter eller så ha det blitt stipulert, men stipulasjonene fungerer ikke, for de introduserer ingen ny primitiv epistemisk relasjon. Objektkunnskap er inferensielt sterilt og

⁶⁹ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 210-211.

⁷⁰ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 207.

⁷¹ Hegel, , *Phenomenology of Spirit*, 65.

er avhengig av annen kunnskap for å ha epistemisk signifikans. Den kunnskapen er imidlertid konseptuelt artikulert. Videre, inferensielle relasjoner holder kun mellom proposisjonale innhold, så en sansning av x kan ikke stå som en *begrunnelse*. En sansning av x , følger det ingenting av, så den er inferensielt steril. Det er ingenting som følger av en sansning og en sansning må være en sansning *at*, men den er innholdsløs hvis den ikke er betinget av andre oppfatninger som kan tjene som substitusjonskandidater. Så i det øyeblikket noe forestilles som en epistemologisk base, så er det betinget av andre oppfatninger – det er ikke epistemisk uavhengig.

Sellars har ikke, som ingen noensinne har, gitt noe knock-down argument⁷². Det er imidlertid såpass mange distinksjoner, alternative fortellinger og problemer knyttet til den første hovedformen for ”myten om det gitte” at den bør forkastes. Det er imidlertid lett å bemerke at Sellars angriper sanse-data teorier og at de er utdaterte, men som Williams påpeker: ”*modifications do not touch the basic idea behind phenomenalism which is that there are epistemologically basic beliefs which ... serve as a foundation*”⁷³. Det er også en annen måte å se det på, ideen som blir avvist er at det er noen oppfatninger eller noe *gitt* som er en evaluativ base for alle andre oppfatninger. Det er ikke noe som har inherent autoritet og vi mottar, autoritet er noe oppfatninger fortjener. Williams refererer til ulike forestillingsteorier i sitatet overfor, det er tema for neste kapittel.

⁷² Dette er heller ikke alt han sier så det er sagt, en del andre momenter vil tas opp i kapittel 5.

⁷³ Williams, *Groundless Belief*, 25.

4. FORESTILLINGERS EPISTEMOLOGISKE PLASS

4.1 BAKGRUNNEN FOR DEN ANDRE HOVEDFORMEN FOR ”MYTEN OM DET GITTE”

Vestlig epistemologi har en lang tradisjon for å regne forestillinger, eller hvordan ting tilsynelatende er, som epistemiske primitiver. Denne ideen vokste frem fordi man ble imponert over at for eksempel en åre kunne se brukket ut, men ikke være det. Visse situasjoner fremtrer for oss å være på en bestemt måte, selvom de i virkeligheten ikke er det. Vi kan altså ta feil av hvordan ting *er*, men vi virker ikke å kunne ta feil av hvordan noe tilsynelatende er. Brandom uttrykker dette epistemologiske fenomenet på en fin måte:

Descartes was struck by the fact that the appearance/reality distinction seems not to apply to appearances. While I may be mistaken about whether something is red (or whether the tower, in the distance, is square), I cannot in the same way be mistaken about whether it *looks* red to me now. While I may legitimately be challenged by a doubter “Perhaps the item is not *really* red; perhaps it only *seems* red,” there is no room for the further doubt “Perhaps the item does not even *seem* red; perhaps it only *seems* to seem red.” If it seems to be red, then it really does seem red. The *looks*, *seems*, or *appears* operators collapse if we try to iterate them.⁷⁴

Det er i prinsippet mulig å betvile alle påstander om hvordan ting er. Det er for eksempel alltid mulig å spørre om noe *virkelig* er slik-og-slik? Det virker å være noe man må akseptere, selvom man ikke trenger å akseptere at man i prinsippet kan betvile alle påstander på en gang, eller at det alltid er legitimt å utfordre en påstand om hvordan ting er. Som Brandom påpeker gjelder ikke de samme spillereglene påstander om hvordan ting forekommer for meg å være. Denne asymmetrien har gitt grobunn for flere epistemologiske posisjoner og prosjekter.

Et epistemologisk prosjekt er å analysere alle påstander om at noe er \emptyset , som påstander om at ting ser ut som \emptyset . Denne epistemologiske strategien er fremtredende i subjektive fenomenalisme. Et eksempel på denne måten å tenke på er C.I. Lewis. I ”An Analysis of Knowledge and Valuation” sier han at vi skal forestille oss at vi vandrer nedover en trapp. Opplevelsen av å vandre ned en trapp er ifølge han å ha ”*a certain visual pattern*”

⁷⁴ Brandom, “The Centrality of Sellars Two-Ply Account of Observation to the Arguments of” *Empiricism and the Philosophy of Mind*”, 354.

*presented*⁷⁵ og ulike sorter ”*mucsl senasations*”⁷⁶. Han sier deretter at vi skal forestille oss hvordan vi kan uttrykke disse private visuelle presentasjonene og sensasjonene på en sikker måte. På dette punktet appellerer han til den epistemiske asymmetrien redegjort for overfor. Han sier nemlig at man ikke med sikkerhet kan hevde det er granittrapper foran meg. Han hevder derimot at man kan si at det ser ut som det er granittrapper foran meg.

Som Chisholm påpeker, involverer alle former for subjektiv fenomenalisme ideen om at ”*anything we know about materiel things may be expressed in statements referring solely to appearances*”⁷⁷. Han nevner at Ernst Mach brukte sensasjoner som typen forestillinger som er epistemiske primitiver, mens andre har brukt ”*appearances*” eller sansedata. En slik type subjektiv fenomenalisme er tydelig uttrykt i Lewis, han skriver for eksempel at ”*objective empirical fact is translatable into some set of predictive statements each of which formulates some possible confirmation in direct experience...*”⁷⁸. Dette prosjektet er så og si rakte motsetningen til Sellars prosjekt i ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”, som skal forklares nedenfor.

Andre epistemologiske prosjekter i denne tradisjonen forsøker imidlertid ikke å analysere alle faktuelle påstander til påstander om hvordan ting forekommer for oss å være. De hevder heller at utsagn om hvordan ting forekommer for oss er en slags begrunnelsesbasis. På den ene siden, blir det antatt at begreper om hva noe ser ut som, er mulig å *erhverve* seg forutfor ervervelsen av begreper om hvordan ting er. På den andre siden blir det antatt at vi blir *gitt* forestillinger, i den forstand at vi kan ha kunnskap om hvordan noe tilsynelatende er, som ikke er avhengig av annen kunnskap. Dette er derfor delvis et spørsmål om konseptuell prioritet. Spørsmålet er hvorvidt det er mulig å forstå begrepet om at noe ser ut som \emptyset , forutfor en viss forståelse av er \emptyset . Man kan også stille spørsmålet litt annerledes: kan vi mennesker delta i en praksis som bare omhandler hvordan ting forekommer for oss å være, uten å delta i praksisen av å si hvordan ting er?

⁷⁵ C.I Lewis, *An Analysis of Knowledge and Valuation*, (La Salle Illinois: Open Court, 1946), 172.

⁷⁶ C.I Lewis, *An Analysis of Knowledge and Valuation*, 172.

⁷⁷ Roderick Chisholm, *Perceiving: A Philosophical Study*, (New York: Cornell Univeristy Press, 1957), 189.

⁷⁸ C.I Lewis, *An Analysis of Knowledge and Valuation*, 190

Sammenhengen mellom ufeilbarligheten til ”ser ut som \emptyset ” påstander og epistemologiske fundament er imidlertid ikke så klar. For man kan hevde at noe er ufeilbarlig, uten at det impliserer at noe er egnet som en epistemologisk base. Grunnen er at epistemologiske fundament må i det minste være epistemisk uavhengige. Det er altså mulig at vi kan ha en ufeilbarlig oppfatning, men som er konseptuelt avhengig av andre feilbarlige oppfatninger eller at det er en kontingent historisk grunn til at vi begynte å behandle og regne noe som ufeilbarlig. Sellars har en slik holdning til indre episoder av alle slag. Å påstå at ufeilbarlige oppfatninger kan fungere som epistemiske primitiver i en epistemologisk teori, er å forplikte seg på at de ufeilbarlige oppfatningene også er epistemisk uavhengig andre typer oppfatninger og våre kontingente holdninger til dem. I oppgavens sammenheng er det imidlertid et premiss at hvis ufeilbarlige oppfatninger som forestillinger skal være en epistemisk base, så må de være konseptuelt og epistemisk uavhengig ”er \emptyset ” begreper. Det åpner derimot muligheten for å akseptere ufeilbarlige oppfatninger, men avvise epistemisk uavhengighet, noe jeg anslår Sellars til en viss grad mener.

Sellars prosjekt i ”Empiricism and the Philosophy of Mind” slik jeg forstår ham, er å analysere ulike typer påstander som involverer forestillingsbegreper som parasittisk på begreper som uttrykker hvordan noe er eller ”suksessfulle seinger”. Det er viktig å forstå at han ikke utfordrer privilegert tilgang til egne tanker eller forestillinger, det er noe som ligger i *bruken* av begrepet – en del av begrepets logikk. Han vil bare avvise at det er privat i noen ultimat forstand, noe vi kan bygge en epistemologisk teori på. I denne sammenhengen skriver han:

As I see it, this story [the myth of Jones] helps us understand that concepts pertaining to such inner episodes as thoughts are primarily and essentially inter-subjective, as inter-subjective as the concept of a positron, and that the reporting role of these concepts – the fact that each of us has a privileged access to his thoughts – constitutes a dimension of the use of these concepts which is *built on* and *presupposes* this inter-subjective status⁷⁹.

Den intersubjektive statusen kan i denne sammenhengen tenkes som forrangen til intersubjektiv snakk om objekter i omgivelsene. I en annen sammenheng sammenligner Sellars intersubjektiviteten til begreper og dermed også intersubjektiviteten til

⁷⁹ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 269.

forestillingsbegreper med *institusjoner*⁸⁰. Institusjoner er uavhengig av enkeltpersoner, men er avhengig av holdningene våre, nemlig hva vi regner og behandler som bindende og legitimt. Slik jeg leser Sellars, er det denne tanken han vil utvikle. Han har flere artikler som omhandler forestillingsbegreper. I ”Phenomenalism” for eksempel, er prosjektet hans og avviser at det er mulig å redusere alle påstander til påstander om visuelle mønstre eller lignende. Jeg vil heller konsentrere meg om analysen i ”Empiricism and the Philosophy of Mind” og vise hvordan den kan besvare ufeilbarlighetsfenomenet uten å forplikte seg på at forestillinger er epistemiske primitiver.

4.2 FORDRING OG FORPLIKTELSE

Sellars vil som sagt forklare eller analysere bruken av begreper som ”ser ut som \emptyset ” som parasittisk på bruken av ”ser at \emptyset ” og ”er \emptyset ”. Det viktige for Sellars er å re-orientere forståelsen av den konseptuelle og epistemiske funksjonen til slike forestillingsbegreper. Han mener vi ikke kan bruke begreper om hvordan noe ser ut som for oss, forutfor begreper om hvordan noe er. Vi kan selvfølgelig hevde at ting fremtrer for oss på ulike måter, akkurat som at ting fremtrer for oss annerledes på land enn når vi kikker opp på land gjennom vann. Det Sellars vil frem til er at praksisen av å evaluere hvorledes ting fremtrer, er parasittisk på forståelsen av seg selv som en del av større omgivelsene, og at forestillingsbegreper som refererer til *subjektets erfaringer* eller *mentale innhold* ikke er epistemisk primitive – noe vi kunne bygd en epistemologisk teori på.

Analysen hans begynner med hva man like gjerne kan kalle en semantisk betraktning. Han skriver:

I shall begin my examination of ‘X looks red to S at t’ with the simple but fundamental point that the sense of ‘red’ in which things *look* red is, on the face of it, the same as in which things *are* red. When one glimpses an object and decides that it looks red (to *me, now*, from here) and wonders whether it really *is* red, one is surely wondering whether the color – red – which it looks to have is the one it really does have.⁸¹

⁸⁰ Wilfrid Sellars, “Conceptual Change”, i *Essays in Philosophy and its History*, (Boston: D. Reidel Publishing Company, 1974), 177.

⁸¹ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 220.

Det semantiske poenget er lett forstå. Sellars sier at i setninger som: ”slipset er blått” og ”slipset ser ut som det er blått”, så anvender vi begrepet *blått*. Han vil ikke akseptere at begrepet \emptyset , i konteksten ”ser ut som- \emptyset ” og ”noe er- \emptyset ”, har ulikt konseptuelt innhold. Det er det samme begrepet man anvender. Det samme innholdet⁸². Det interessante med dette er at siden det ikke er noen *semantisk* forskjell, så kan det hende det er en *pragmatisk* forskjell. På denne bakgrunnen innleder han analysen sin med å si:

Now the suggestion I wish to make is, in the simplest terms, that the statement ‘X looks green to Jones’ differs from ‘Jones sees that x is green’ in that whereas the latter ascribes a propositional claim to Jones’s experience *and endorses it*, the former ascribes the claim, but does not endorse it. This is the essential difference between the two, for it is clear that two experiences may be identical *as experiences*, and yet one be properly refers to as a *seeing that* something is green, and the other *merely* as a case of something’s *looking* green.⁸³

Han foreslår denne analysen i sammenheng med tesen om at visse situasjoner er inherent like som erfaringer, men man trenger ikke regne forestillinger som epistemisk primitive av den grunn. Han hevder istedenfor at ulike påstander kan analyseres som parasittisk på påstander om at jeg ser slik-og-slik, der den relevante forskjellen mellom de ulike påstandene er graden av hva jeg *fordrer*. Jeg fordrer ulike ting med de ulike setningene. Han har tre eksempler som fungerer i det minste som en prototype på denne forklaringen av forestillingsbegreper:

- (a) Seeing that x, over there, is red
- (b) Its looking to one that x, over there, is red
- (c) Its looking to one as though there were a red object over there⁸⁴

deVries kaller disse ulike typene seinger ved navn. De er:

Suksessfull seing: Jeg ser at ballen over der er rød

Kvalitativ seing: Ballen, der borte, ser rød ut for meg

⁸² Sellars redegjør også for hvordan denne enkle observasjonen har blitt unnlatt å ta seriøst. Han skriver: ”[t]his point can be obscured by such verbal manipulations as hyphenating the words ‘looks’ and ‘red’ and claiming that it is the insoluble unit ‘looks-red’ and not just ‘looks’ which is the relation.” Problemet med den siste manøveren er at det virker å basere seg på den konseptuelle prioriteten til ’looks- \emptyset ’. Hvordan etablere at ’looks- \emptyset ’ er en uoppdelelig enhet, hvis man ikke allerede forutsetter at det *ikke* er samme begrep som er- \emptyset ? Det virker umulig å gjøre. Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 220.

⁸³ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 224.

Eksistensiell seing: Det ser ut for meg som det er en rød ball der borte.⁸⁵

Hvilken fordring uttrykker de ulike setningene? Sellars' forslag er at (a) forplikter John på at det reelt er en rød x der borte, som impliserer både at det er en x der borte og at den er rød. (b) forplikter John på at det er en x der borte, men ikke at den er rød – P holder deler av fordringen av (a)-proposisjonen tilbake. (c) forplikter John verken på at det er en x der borte eller at den er rød. I "Empiricism and the Philosophy of Mind", sier han derimot, som deVries påpeker, at den kvalitative og eksistensielle seingen hører hjemme i samme kategori som suksessfulle seinger⁸⁶. For det er snakk om en type erfaring. Han mener ikke at de er av samme type som observasjonsrapporter som: "ballen der borte er rød".

Sellars sier altså at vi inntar ulike holdninger til "er \emptyset " og at er \emptyset derfor må forstås som konseptuelt og epistemisk primitivt. Selvom Sellars bruker begrepet fordring, så tror jeg at man også kan formulere tesen hans som en forskjell i *forpliktelse*⁸⁷. Han kan si at i mangel på en semantisk forskjell, så er det den pragmatiske forskjellen, eller forpliktelsesgraden som uttrykkes i slike persepsjoner. Så "det ser ut som \emptyset " har en annen signifikans enn "jeg ser \emptyset " fordi de impliserer ulike grader av forpliktelse og berettigelse. Analysen er på mange måter enkel, men den er fortsatt svært effektiv. DeVries og Triplett uttrykker betydningen av denne analysen som følger:

What Sellars has here established is that it is quite possible to explain an important part of looks-red type locutions in terms of is-red type locutions. For notice that situations (a)-(c) – the ones involving looks locutions – are, if Sellars is right here, derived from a seeing-that locution, and that they differ from that locution with respect to propositional content only in that the propositional content receives less endorsement than in the sees-that locution. Thus looks talk is neither primitive nor unanalyzable, as some have maintained, nor does it analytically entail the existence of sense data or immediate experiences, for the objects of seeings are unproblematically physical objects, according to Sellars.⁸⁸

De sier at denne analysen, selv som en prototype, kan forklare hvorfor og hvordan vi bruker ulike "ser ut som \emptyset " uttrykk. Det vi *gjør* når vi sier at noe ser ut som- \emptyset , er å endre

⁸⁴ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 230.

⁸⁵ deVries, *Wilfrid Sellars*, 104.

⁸⁶ deVries, *Wilfrid Sellars*, 104.

⁸⁷ Dette er inspirert av Brandom. Han bruker forpliktelse og berettigelse som pragmatiske begreper. Se, Brandom, *Making It Explicit*, 141-198.

⁸⁸ deVries og Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 41.

forpliktelsene våre. Det vi *uttrykker*, er graden av forpliktelse vi er villig til å påta oss⁸⁹. I tillegg trenger vi ikke referere til sansedata, umiddelbare erfaringer eller lignende.

Brandom har videre påpekt at dette har konsekvenser for nettopp *ufeilbarligheten* til forestillinger. For Sellars har hittil argumentert for at vi lærer oss å bruke begreper om hvordan ting er, forutfor at vi lærer å si hva ting ser ut som. At noe ser ut som \emptyset forutsetter at vi kan si at noe er \emptyset ⁹⁰. Konsekvensen av dette er at vi egentlig ikke å lærer oss å si noe *nytt*, det er ikke en ny type oppfatning vi erverver oss i tilfellene der vi forledes til å tro at noe er slik-og-slik, men ikke er det. Vi lærer oss heller å *unnlate* å si noe eller *undra* oss forpliktelser. Dette kan forklare ufeilbarligheten til en rekke påstander, for de er så minimale at de nesten er å regne som tomme påstander. Påstander som bruker forestillingsbegreper kan derfor ikke være et fundament å bygge en epistemologisk teori på. Fordi de ikke er epistemisk *uavhengige*, de er parasittiske på feilbarlige er \emptyset uttrykk. I tillegg uttrykker de nesten *ingenting*, de uttrykker bare at vi ikke er villige til å si noe substansielt⁹¹.

4.3 KAN MAN SKILLE DET KONSEPTUELT PRIMÆRE FRA DET EPISTEMISK PRIMÆRE?

Sellars forklaring av ”ser ut som \emptyset ” påstander har selvfølgelig møtt noen innvendinger⁹². Noen av innvendingene har nylig blitt uttrykt av Daniel Bonevac i ”Sellars vs. the Given”⁹³.

⁸⁹ deVries bruker et annet eksempel for å vise hvor naturlige dette forslaget er. Han påpeker at vi ikke bare bruker ’looks’ i observasjonssammenhenger. Vi sier: “*It looks as if Congress will reauthorize the education act*” or “*John appears to have positioned himself well for the promotion*”. deVries sitt poeng er at: “*the idioms function to express one’s level of confidence*”. deVries, *Wilfrid Sellars*, 294, fotnote 20.

⁹⁰ Dette er selvfølgelig forstått i epistemisk. Det betyr ikke at vi ikke kan lære et barn å bruke det verbale uttrykket: ”det ser ut som- \emptyset ” forutfor ”er- \emptyset ”. Poenget er epistemisk. Vi har ingen epistemiske statuser om hva ting ser ut som, forutfor at vi har epistemiske statuser om hva noe *er*. Hvis et barn peker på en ball og sier rødt, så skal ikke det fortolkes som om barnet har en erfaring eller sanseinnhold av noe rødt. Det skal fortolkes som at barnet ikke vet hva det vi si å hevde at noe er rødt. Først når en ung person generelt sier korrekte setninger i de riktige situasjonene, og vi vet at den unge personen kan dette, da er det legitimt å spekulere i om ballen virker å være rødt for den unge personen. Dette vil diskuteres i 3.4.

⁹¹ Brandom, “The Centrality of Sellars’s Two-Ply Account of Observation to the Arguments of “Empiricism and the Philosophy of Mind””, 357.

⁹² Et lite interssant faktum. I de fleste kritiske artikler mot Sellars, så er det nesten aldri referert til andre artikler enn ”Empiricism and the Philosophy of Mind”. Han har mange andre epistemologiske artikler som må leses hvis man skal forstå han, så det er litt merkelig.

Han er på mange måter typisk, fordi han mener at ettersom Sellars diskuterer ”gamle” sansedata teorier, så har ikke argumentene så store konsekvenser som mange har hevdet. Bonevac mener at det er mulig å bevare den epistemiske prioriteten til ”ser ut som \emptyset ” påstander. Han vil altså bevare en form for den andre hovedformen for ”myten om det gitte”. Hans posisjon er imidlertid subtil. Han hevder så vidt jeg kan forstå ikke at vi kan ha oppfatninger om hvordan noe forekommer oss å være forutfor konseptuelle evner. Han hevder derimot at hva noe *ser ut som* er epistemisk primært. Det kan derfor brukes som en epistemologisk base eller en begrunnelsesbase⁹⁴.

Bonevacs argument er at Sellars ikke er berettiget i å hevde at ettersom ”ser at \emptyset ” er *logisk* primært ”ser ut som \emptyset ”, så er ”ser at \emptyset ” *epistemisk* primært. Han sier at ”ser at \emptyset ” er logisk eller konseptuelt primært ”ser ut som \emptyset ” fordi sistnevnte er en funksjon av begrepene ”ser ut som” og ” \emptyset ” og at den er mer kompleks i egenskap av tilleggsbegrepet ”som” eller ”looks”. Han motsetter seg imidlertid fordringsaspektet. Bonevac hevder at ”x ser grønn ut for Jones” er epistemisk primært fordi slike uttrykk ikke ”*raise the question of endorsement*”⁹⁵. Han argumenterer for dette på følgende måte:

But surely it is just as plausible, and more natural, to treat ‘Jones sees that *x* is green’, from an epistemic perspective, at least, as “*x* looks green to Jones, *and x is green*”. Or, to bring out the point about semantic evaluation, we might equate ‘Jones sees that *x* is green’ with “*x* looks green to Jones, *and Jones is right: x is green*”. ... We can see ‘looks’ talk as prior to ‘sees that’ talk precisely in that it does not raise the question of endorsement. To recognize that *x* looks green to Jones, we need to recognize Jones’s experience as being of a certain kind. To recognize that Jones sees that *x* is green, we need to do that *and* recognize that the experience is veridical, that is, that *x* is green⁹⁶.

Bonevac mener altså at hva som er konseptuelt primært kan løsrives fra hva som er primært fra et epistemisk perspektiv. Som deVries påpeker, så har denne tesen noen underlige fenomenologiske konsekvenser⁹⁷. Bonevac sier nemlig at ”*normally, we do not bother to*

⁹³ Daniel Bonevac, “Sellars vs. the Given”, (Philosophy and Phenomenological Research, vol. 64, No.1, Jan, 2002) <http://www.jstor.org/stable/3071017> (besøkt: 25.april 2008)

⁹⁴ Han bruker mange kunstord i artikkelen som er så uklare at det er vanskelig å argumentere mot dem. Som: ”graspings”. At ikke-inferensielle indre episoder er ”graspings”, hva skal det bety? Hvis ”graspings” er ”sensings”, så er logisk umulig å skille mellom sansninger og epistemiske statuser. Bonevac, “Sellars vs. the Given”, 2.

⁹⁵ Bonevac, “Sellars vs. the Given”, 6.

⁹⁶ Bonevac, “Sellars vs. the Given”, 6.

⁹⁷ deVries, *Wilfrid Sellars*, 107.

report that x looks green; we make the defeasible inference and report that x is green"⁹⁸. Er å hevde at noe er rødt, en slutning vi gjør på bakgrunn av bevis om hvordan noe ser ut for oss? Det virker bare å være filosofer som allerede aksepterer epistemologisk fundamentalisme, som kan finne på å si at normale mennesker åpner øynene, vurderer evidensen for en påstand og deretter hevder at noe er \emptyset ⁹⁹. Det er i det minste en underlig fenomenologi. Fenomenologiske karakteriseringer som Bonevac presenterer må derimot forholde seg til førstepersonsperspektivet, for han kommer med en påstand om hvordan vi oppfører oss og hvordan vi tenker. Det virker derimot ikke å være en korrekt fenomenologi fra førstepersonsperspektivet¹⁰⁰.

Det er imidlertid andre problemer med Bonevacs argument som ikke gjelder hans fenomenologiske beskrivelser. deVries påpeker et av problemene i en fotnote i hans diskusjon av Bonevacs argument. Bonevac unnlater nemlig og redegjør ordentlig for sammenhengen mellom hva som er logisk primært og hva som er epistemisk primært. Bonevac hevder som nevnt at "ser at \emptyset " er konseptuelt primært fordi det har en enklere komposisjonell struktur enn "ser ut som \emptyset ". Det er derimot uklart hvilke konsekvenser dette har, noe Bonevac ikke diskuterer. Han mener at hva som er logisk eller konseptuelt primært ikke har epistemiske konsekvenser, men dette krever mer argumentasjon enn han gir. Det er nemlig ikke så lett å forstå at de kan være så uavhengige som Bonevac hevder. deVries påpeker denne svakheten i Bonevacs resonering, når han sier: "*[i]n order to understand 'looks red', one must understand 'looks' and 'red', and understanding 'red' is*

⁹⁸ Bonevac, "Sellars vs. the Given", 7.

⁹⁹ Bonevac kan imidlertid si i sitt forsvar at "[o]ur perceptual experiences are normally veridical" Bonevac, "Sellars vs. the Given", 6. Hvis så, hvorfor hevde at "ser ut som \emptyset " er epistemisk primært? Hvis det er lov å i utgangspunktet anta at vi vanligvis har "veridical experiences", så er det enda underligere at vi implisitt appellerer til hvordan ting ser ut som oss, måler evidens og deretter sier \emptyset . Og det virker også som å være et argument for at vi lærer \emptyset forutfor "ser ut som \emptyset " og i epistemiske sammenhenger har et komparativt begrep, ikke et frittstående forestillingsbegrep. Det virker å prosjektere et primitivt forestillingsbegrep over på personer, å samtidig brenne alle broer for å faktisk undersøke dette i praksis. For da kan man alltid si: "nei han har *egentlig* et epistemisk uavhengig forestillingsbegrep". Det blir selvrefererende, en påstand vi aldri kan diskutere.

¹⁰⁰ Bonevac beskylder Sellars for å blande førstepersonsperspektivet og tredje personsperspektivet i "Empiricism and the Philosophy of Mind" i 8 delkapittel, Bonevac, "Sellars vs. the Given", 17. Hans virker derimot ikke å ta i betraktning for eksempel deVries og Triplett nøye gjennomgåelse av Sellars evaluative perspektiver. De påpeker med rette etter min mening at Sellars ikke blander sammen, selvom det kan virke som i lys av dårlig organisering av teksten. Se: deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 71. Jeg synes det er underlig at Bonevacs karakteriseringer av Sellars noen ganger er såpass upresise som de er. Det får en til å lure på om han faktisk argumentere mot Sellars og hvorvidt han er en god fortolker av ham.

*understanding being red*¹⁰¹. Han fortsetter med å påpeke at hvis man skal kvalifisere seg som å forstå ”være rød”, så må man kunne evne å anvende begrepet ”rød” i korrekte omgivelser og det forutsetter å vite om de situasjonene der noe ”er rødt”¹⁰². Av den grunn virker det ikke å være mulig å skille mellom at noe er logisk primært og epistemisk primært på den måten Bonevac er avhengig av. Det virker faktisk å implisere at ”ser at \emptyset ” er epistemisk primær *fordi* den er konseptuelt primær. Det er en viktig innvending for den problematiserer det første steget i Bonevacs argumentasjon mot Sellars.

En like viktig innvending er at Bonevac virker å direkte feilrepresentere Sellars fordringsforklaring av forestillingsbegreper – han argumenterer nærmest mot en stråmann. Han har nemlig en veldig unyansert oppfatning om hva Sellars mener med ”*endorment*”. Sellars ville skilt mellom: kompleksiteten i *hva* man forplikter seg på og kompleksiteten i *hva* en forpliktelse *forutsetter*. Den første forståelsen av forpliktelse kan forklares på følgende måte. En forpliktelse på at ”det er en gjøgler i sirkuset” er mer kompleks fordi den forpliktelsen har flere konsekvenser enn ”det ser ut som det er en gjøgler i sirkuset”. Vi forplikter oss på flere videre påstander som: ”sirkuset har ansatt en gjøgler” og ”andre mennesker kan se gjøgleren”, det gjør vi ikke hvis det vi bare forplikter oss på at det *ser ut som* en gjøgler. Av den grunn er *innholdet* til påstander om hvordan noe er og forpliktelsen mer substansiell og kompleks. Det virker som Bonevac bruker fordringsbegrepet utelukkende i denne fortstanden. Det virker i alle fall å være det han uttrykker når han sier overfor at ”[t]o recognize that Jones sees that x is green, we need to do that and recognize that the experience is veridical, that is, that x is green”. Det er av denne grunnen han hevder at ”ser ut som \emptyset ” ikke omhandler fordring¹⁰³.

¹⁰¹ deVries, *Wilfrid Sellars*, 294

¹⁰² deVries, *Wilfrid Sellars*, 294.

¹⁰³ Man kan hevde, som jeg har sett tendenser til, at Sellars argumenterer mot ”*particulars*”, men at umiddelbare erfaringer eller ”*graspings*” er av ”kvaliteter”. Jeg kan ikke forstå at det endrer situasjonen. Si at jeg har et hvitt flash i hodet, en erfaring av en ”hvit kvalitet”. Hva endrer det, hva gjør at det er mulig å ha en ”*grasping*” av det hvite flashet? Det ligner faktisk på Hume og Locke som (nesten) mente vi bokstavelig talt hadde røde triangler i hodet. Kvaliteter står ikke annerledes stilt overfor argumentene til Sellars og andre. At noe er respons-avhengig er heller ikke noe som impliserer umiddelbar årvåkenhet, som det også virker som i det minste er en mulighet å tro. At noe er respons-avhengig er en egenskap ved for eksempel sekundære kvaliteter som ikke endrer Sellars poenger. Et hvit flash i hodet er like inferensielt sterilt som en stein og impliserer ikke epistemiske statuser. Forutsetningen er kanskje at hvis hvite flash er mentale, så har vi umiddelbare epistemiske statuser om det. Det er i så tilfelle en stipulativ definisjon av det mentale alla Descartes. Den må nå argumenteres frem, ikke antas som korrekt.

Det er imidlertid ikke et tilfredsstillende argument mot Sellars. For det Sellars påpeker, er at vi må kunne *gjøre* mye mer når vi uttrykker at ”noe ser ut som \emptyset ” enn når vi uttrykker ”at noe er \emptyset ”. Det er en forskjell i epistemisk kompleksitet eller de kognitive evnene vi må ha for å uttrykke noe. Å påpeke at det er en mer kompleks affære å påstå at noe er tilfellet i henhold til *hva* man fordrer eller forplikter seg på, er å bomme på målet. For Sellars sier at selve uttrykket ”ser ut som \emptyset ” er mer komplekst i forhold til hvilke evner en person må ha, ikke i forhold til kompleksiteten av forpliktelsen. For å kunne si noe om hvordan noe ser ut som, så refererer man til seg selv, det vil si subjektet for erfaringen. Å referere til subjektet for erfaringer er derimot mye mer komplekst enn å bare påstå at noe er tilfellet, som Sellars kaller observasjonsrapporter. For å kunne snakke om at noe ser ut som \emptyset , må vi altså kunne referere til oss selv som subjekter for erfaringer og det er et komplekst fenomen. Det er et mer *epistemisk* komplekst fenomen.

Bonevacs argument etablerer derfor ikke at konseptuell prioritet og epistemisk prioritet er asymmetriske. Han har et stort problem med å forklare hvordan funksjonen av ”ser ut som” og ” \emptyset ” kan være konseptuelt primært, uten å være epistemisk primært, for de kontekstene han vil at skal være epistemiske primære *forutsetter* forståelsen av ”er \emptyset ”. Han har et videre problem i og med at han feil-representerer Sellars’ fordrings- og forpliktelsesanalyse ved å ikke skille mellom kompleksiteten i en påstand (dens pragmatiske signifikans) og kompleksiteten i evnene som muliggjør en ytring av en påstand (den epistemiske kompleksiteten).

4.4 ER ”UR-BEGREPER” EPISTEMISK PRIMÆRE?

I en fotnote i ”Empiricism and the Philosophy of Mind” antesiperer Sellars en potensiell innvending mot hans prioritering av ”jeg ser \emptyset ”. Han skriver: [t]he argument can admit a distinction in principle between a rudimentary concept ”green” which could be learned without learning the logical space of looks talk, and a richer concept of “green” in which “is green” can be challenged by “merely looks green”¹⁰⁴. Denne muligheten ble faktisk utviklet av Roderick Firth i håp om å bevare hva han mente var visse innsikter i C.I. Lewis’

¹⁰⁴ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 226.

epistemologi, spesielt ideen om ekspressive dommer. Firth skriver derfor: "[i]f the coherence theory of concepts is correct, and we cannot fully understand "looks red" unless we possess the contrasting concept "is red," then it would seem that it is not logically possible to have the concept "looks red" before we have the concept "is red"¹⁰⁵. Firth har imidlertid et alternativ. "Ser ut som \emptyset " kan være epistemisk primitivt, hvis vi forestiller oss at personen som er under utvikling til å bli et epistemisk agent, først har et primitivt begrep vi kaller "ser ut som \emptyset ". Deretter kan barnet erverve seg de to kontrastive begrepene. Vi tilegner for eksempel et barn dette primitive epistemiske begrepet fordi vi antar at barnet sier "rødt" hver gang noe ser rødt ut for han eller henne¹⁰⁶. Det primitive begrepet vil videre alltid være en del av vår praksis, selvom vi etter hvert blir mer utviklede epistemiske agenter og erverver oss kontrastive begreper. Det er dette Sellars kaller Firth sitt "ur-begrepet" om rødt¹⁰⁷.

I denne sammenhengen brukes svært abstrakt og uspesifisert vokabular. I "The Lever of Archimedes" tar Sellars seg god tid til å undersøke hva som kan menes med at "ser ut som \emptyset " er et ur-begrep av en eller annen form og hva det faktisk forplikter en på. Sellars begynner egentlig bare med å påpeke at en ting er sikkert, nemlig at "[t]he child has an experience and is conceptually responding to it"¹⁰⁸. Det er det eneste vi udiskutabelt kan si, når vi først tillegger Junior (som Sellars kaller Firth sitt hypotetiske barn) visse begreper. Junior responderer på undergåingen av erfaringen med noe vi gjenkjenner som konseptuelt (altså lyder). Det er utgangspunktet for diskusjonen.

Det er verdt å påpeke at folk som tillegger andre enklere vesner enn etablerte epistemiske agenter, begrepet "ser ut som \emptyset ", må evne å forklare hvorfor vi ikke skal regne dette som et forsøk på å lære seg normal begrepsbruk om at enten tingen er \emptyset , eller at Junior uttrykker

¹⁰⁵ Firth, "Coherence, Certainty, and Epistemic Priority", *Perceptual Knowledge*, (red.) Jonathan Dancy, (Oxford: Oxford University Press, 2004), 166.

¹⁰⁶ Sellars hevder selvfølgelig at faktumet "at noe ser rødt ut" er en nødvendig for bruken av rødt, men hva som er ut om rødt, det vil si, hvilke sensasjoner som er røde er avhengig av hva vi regner noe som å være, at vi regner den og den sensasjonen som rød og setter sensasjonen i et logisk rom av implikasjoner. Hvis "ser ut som \emptyset " er epistemisk primitivt, så er erfaringen ansvarlig for hva vi regner den som. Erfaringen forteller oss noe, men som Sellars sier så er erfaringer (altså ikke-epistemiske undergåinger) like epistemiske og forteller oss like mye som trær. Han nevner noe av dette i Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 220.

¹⁰⁷ Sellars, "The Lever of Archimedes", § 13

¹⁰⁸ Sellars, "The Lever of Archimedes", § 16.

at han ser at tingen er \emptyset (i motsetning til at det "ser ut som \emptyset "). I tillegg må det forklares hvorfor dette skal regnes som noe *epistemisk*. Å respondere på omgivelsene enten med lyder eller handlinger må ikke være en kognitiv affære. Det kan faktisk virke som Firth og andre forplikter seg på en skjult intellektualisme bak et teppe av sensasjonalisme. Man kan nemlig hevde som pragmatister at praktiske evner har forrang i forklaringsordenen, slik at evnen til å si noe, påstå noe og dermed ha epistemiske statuser er betinget eller vokser frem på grunn av praktiske evner som diskriminasjoner. Det er derimot ikke det samme som å si at praktiske evner til å navigere seg rundt i omgivelsene eller undergå erfaringer impliserer primitiv kunnskap om *at* ting er røde, ser ut som de er røde eller en bevissthet *om* noe rødt, som igjen kan spille en rolle i begrunnelse.

Med disse betraktningene så er det nødvendig å undersøke hva som faktisk sies og dermed hva man forplikter seg på når man hevder at Junior har et primitivt begrep om "ser ut som \emptyset ". Ettersom det er plausible måter å forklare lyder på, som ikke appellerer til forestillinger så virker det riktig av Sellars å hevde at man i det minste forplikter seg på at Junior har "*an ur-concept of an experience of red*"¹⁰⁹. Forpliktelsen er at man først har kunnskap om at man erfarer noe som "ser ut som \emptyset " eller at man undergår en erfaring med kvaliteten \emptyset , som igjen forplikter en på at Junior har et begrep \emptyset . Disse ulike tingene til sammen vil tilsvare at man har et "primitivt" begrep om "ser ut som \emptyset ".

Sellars mener selv det finnes et ur-begrep, men han mener det er av en ganske annen sort enn den Firth tillegger gryende epistemiske agenter. Firths diskusjon begynner med komparative begreper, nemlig "ser at \emptyset " og "ser ut som \emptyset ", som er hva deVries kalte suksessfull seing og kvalitativ seing. Sellars sier heller at det er observasjonsrapporter som er primitive, han sier: "*...while there is indeed a concept pertaining to red which is prior to the pair of contrastive concepts, it is the concept of is red. It is not the concept of a kind of experience or a manner of experiencing, but of something which is an object of experience*". En av grunnene er nettopp at det epistemisk "primitiv" begrepet er egentlig veldig komplekst. Den store feilen, slik Sellars ser det, er å prosjektere ytterst komplekse begreper over på gryende epistemiske agenter. Begreper filosofer har funnet ut skal begrunne all vår kunnskap.

¹⁰⁹ Sellars, "The Lever of Archimedes", § 18.

Sellars reagerer på nettopp denne tilegnelsen av komplekse epistemiske begreper. Det er i tillegg en ubegrunnet slutning som er involvert i slike posisjoner. Sellars uttrykker dette som følger:

Thus the idea that our ur-concept of red is that of a manner of experiencing strikes me as most implausible. I can only account for the fact that philosophers have talked themselves into it by attributing to them the following line of thought: When a child has an experience of the kind which is useful to baptize by saying that "O looks red to Junior," *what is really going on* is that O is causing Junior to sense redly. Junior is directly aware of this sensing redly. Therefore he is aware of it *as* a sensing redly. This line of thought involves the principle: If a person is directly aware of an item which has categorical structure C, then the person is aware of it *as* having categorical status C.¹¹⁰

Det er feil at en sansning av x, automatisk er en sansning av x *som* x, eller i dette tilfellet, at en sansning x er en sansning av x *som* x og en referanse til subjektet for erfaringen. Slik jeg ser det, er postuleringene av primitive epistemiske begreper såpass uklare at det overskygger faktumet at det postuleres ytterst komplekse begreper. Noe som gjøres hvis man tillegger Junior "jeg ser noe som ser ut som \emptyset ". I motsetning til dette, og essensielt i denne sammenhengen, så hevder ikke Sellars at Junior har et primitivt begrep om en suksessfull seing slik det ble forklart i 3.2. Han hevder det primitive begrepet er en "observasjonsrapport", nemlig "er \emptyset ". Det er et mye enklere begrep, for det er en respons på omgivelsene som ikke innebærer essensiell referanse til egne subjektive erfaringer eller subjektet for erfaringer. Både Firth og Bonevac hevder i motsetning til dette at de primitive epistemiske begrepene våre er de mest komplekse, og det er ytterst uplausibelt.

Det er en siste refleksjon rundt både ur-begreper og forestillinger generelt som kan luftes. Forestillingsbegreper skal fungere som en epistemologisk base, de skal kunne begrunne oppfatningene våre. De virker derimot ikke å ha noen inferensiell signifikans. Det er få, så vidt jeg vet, som har diskutert at forestillinger er så minimale påstander at de neppe kan understøtte noen oppfatninger. Hva er konsekvensen av å "gripe" eller være "bevisst" noe som rødt? I "Phenomenalism" reagerer Sellars på dette, for det virker som om den eneste måten vi kan trekke konsekvenser av slike primitive epistemiske begreper er hvis vi *forutsetter* bildet av agenter i vanlige omgivelser. Å bemerke at ting ser ut som noe, er en implisitt referanse til når ting er \emptyset , men også å legge merke til uniformiteter og forskjeller forutsetter som Sellars sier: "*the conceptual picture of oneself as a person having a body*

¹¹⁰ Sellars, "The Lever of Archimedes", § 43-44. At Sellars bruker den adverbiale teorien som eksempel her er ikke essensielt for argumentet.

and living in a particular environment"¹¹¹. Tvils-metodologien for eksempel, forsvinner fra farefulle og vanskelige påstander om hvordan ting er (relativt til hva vi regner og behandler ting som) og ned til de mest minimale og tomme påstandene vi kan komme med. På reisen til det "ufeilbarlige", forsvinner derimot ikke *konteksten* som er nødvendig for at de påstandene skal ha det innholdet de har.

4.5 KONSEKVENSER OG KONKLUSJONER

Den andre hovedformen for "myten om det gitte" var at man kan ha epistemiske statuser i egenskap av å bare ha forestillinger. Sellars har argumentert for den plausible tesen at hva noe ser ut som og bruken av andre forestillingsbegreper er parasittisk på den konseptuelle virksomheten som omhandler *påstander* om hvordan ting *er*. Sellars' analyse viser hvordan kvalitative og eksistensielle påstander er parasittiske på suksessfulle seinger, og i enden som avhengig av observasjonsrapporter. Det eneste han har endret er forklaringsordenen, ikke innsiktene, ufeilbarlighetsfenomenet eller at visse sorter hendelser har subjektet privilegert "tilgang" til. I analysen er det videre nødvendig å skille mellom kompleksiteten i *hva* som påstås og kompleksiteten i *hva* som *gjøres*. Det er en essensiell distinksjon, for ellers vil man feilrepresentere Sellars' analyse slik jeg mener Bonevac gjør.

Den epistemiske funksjonen kalt: epistemisk uavhengighet har dermed blitt avvist, for man kan ikke ha ur-begreper eller kvalitative begreper *før* man kan uttrykke enkle observasjonssetninger. Det er imidlertid ikke å hevde at vi ikke har kvalitative eller eksistensielle oppfatninger eller seinger, men de er ikke uavhengige. Det er ikke et epistemisk spill man kunne spilt uten å kunne spille andre. Den epistemiske kompleksiteten til forestillingsbegreper gjør det uplausibelt at forestillingsbegreper er hva Sellars kaller "ur-begreper". Det er verdt å merke seg at man også forplikter seg på at undergåingen av en erfaring er en erfaring av noe som noe, men det ble det argumentert for i forrige kapittel at ikke er legitimt.

Den epistemisk funksjonen kalt; epistemisk effektivitet ligger også og ulmer i bakgrunnen, Sellars observasjon av kompleksiteten av forestillingsbegreper tyder på at vi regner

¹¹¹ Sellars, "Phenomenalism", 84.

forestillinger for å ha en viss signifikans fordi vi allerede forutsetter kunnskap om vanlige omgivelser og oss selv som agenter i de omgivelsene. Et av de mest interessante konsekvensene er at ufeilbarlighet er en funksjon av å *unnlate* å egentlig si noe, det er nesten for tomme påstander å regne. Av disse grunnene er ikke forestillinger noe som kan fungere som den epistemologiske kategorien ”det gitte” er ment å spille.

5. WILFRID SELLARS' EPISTEMOLOGI: EN SKISSE

5.1 IKKE-INFERENSIELLE OBSERVASJONER

Sellars hevder at: ”no philosopher...has intended to deny that there is a difference between inferring that something is the case and, for example seeing it to be the case”¹¹². Som sagt flere ganger i løpet av oppgaven, mener Sellars det er en reell forskjell mellom en ikke-inferensiell oppfatning og en inferensiell oppfatning. Et enkelt eksempel på denne forskjellen er forskjellen mellom å slutte seg fra at alle hvaler er hvite, til at Moby Dick er hvit, fordi Moby Dick er en hval, og tilfellene der vi ser en hvit hval i Atlanterhavet. Førstnevnte er en slutning, sistnevnte er en observasjon. Avvisningen av ”myten om det gitte”, hadde vært svært utilfredsstillende hvis det var en avvisning av ikke-inferensielle oppfatninger eller ikke-inferensielle observasjoner. Sellars kan også sies å implisitt hevde at en kan stille et slags krav til epistemologiske posisjoner, nemlig at enhver epistemologi må evne å redegjøre for forskjellen mellom ikke-inferensielle oppfatninger og inferensielle oppfatninger¹¹³. Dette delkapittelet har som formål å redegjøre for Sellars' generelle syn på ikke-inferensielle observasjoner.

Epistemologiske diskusjoner av ikke-inferensielle oppfatninger kan sies å både omhandle forståelsen av perseptuelle situasjoner og den epistemiske *autoriteten* til oppfatninger som produseres ikke-inferensielt. Dette delkapittelet skal undersøke Sellars' forståelse av hva ikke-inferensielle oppfatninger er, autoritetsspørsmål vil tas opp i 3.3. Det er ulike tekststeder som er av spesiell interesse for denne problematikken. Et av tekststedene er for eksempel i ”Reply to Marras”. Det er et av stedene Sellars introduserer begrepet om ”*language-entry transitions*”. Det er et av tre elementer i hans karakterisering av lingvistisk praksis. Han redegjør for denne tredelingen som følger:

¹¹² Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 205.

¹¹³ Dette er noe jeg synes er legitimt å hevde på Sellars vegende, siden han skriver i en annen sammenheng at: ”[t]he real test of a theory of language lies not in its account of what has been called (by H.H. Price) 'thinking in absence', but in its account of 'thinking in presence'”. Sellars, ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, 241. Det virker rimelig å hevde noenlunde det samme om epistemologiske posisjoner.

- (1) Language Entry Transitions: the speaker responds to objects in perceptual situations, and certain states of himself, with appropriate linguistic conceptual episodes.
- (2) Intra-linguistic Moves: the speaker's linguistic conceptual episodes tend to occur in patterns of valid inferences (theoretical and practical), and tend not to occur in patterns which violate logical principles.
- (3) Language Departure Transitions: the speaker responds to such linguistic conceptual episodes as 'I will now raise my hand' with an upward motion of the hand, etc.¹¹⁴

En umiddelbar innvending mot Sellars karakterisering av lingvistisk praksis er at det tilsynelatende minner om hva Susan Hurley har kalt ”*the classical sandwich*”¹¹⁵. Det er imidlertid ingenting i Sellars som impliserer at han aksepterer en såkalt *sandwich*struktur. Betydningen til denne karakteriseringen av lingvistisk praksis, er derimot i tråd med Hurley's intensjon; å påpeke at persepsjoner står i flerfoldige relasjoner til andre aktiviteter og er betinget av dem.

Persepsjoner tilhører selvfølgelig ”*language-entry transitions*”. Det tekststedet som derimot danner det mest naturlige holdepunktet for å diskutere ”*language-entry transitions*”, finnes i midten av ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”. På dette punktet avslutter Sellars på mange måter argumentasjonen mot andres epistemologiske posisjoner og karakteriserer et alternativ. Han skriver:

We might begin by trying something like the following: An overt or covert token of 'This is green' in the presence of a green item is a Konstatierung and expresses observational knowledge if and only if it is a manifestation of a tendency to produce overt or covert tokens of 'This is green' – given a certain set – if and only if a green object is being looked at in standard conditions. Clearly on this interpretation the occurrence of such tokens of 'This is green' would be 'following a rule' only in the sense that they are instances of a uniformity, a uniformity differing from the lighting-thunder case in that it is an acquired causal characteristic of the language user.¹¹⁶

I dette sitatet er det en rekke påstander som må pakkes ut. Det første er den implisitte beskrivelsen av hva en ikke-inferensiell oppfatning er. Han hevder at en ikke-inferensiell oppfatning har en spesifikk form for *opprinnelsesumiddelbarhet*. Opprinnelsesumiddelbarhet

¹¹⁴ Sellars, "Reply to Marras", i *Essays in Philosophy and its History*, (Boston: D. Reidel Publishing Company, 1974), 123.

¹¹⁵ Susan Hurley, "Active Perception and Perceiving Action", i *Perceptual Experience* (red.) Tamar Szabó Gendler og John Hawthorne, (Clarendon Press, Oxford, 2006), 206.

¹¹⁶ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 247.

står i motsetning til oppfatninger som har opprinnelse i andre oppfatninger. En ikke-inferensiell oppfatning er derfor en respons på omgivelsene, den er ifølge Sellars, så å si: ”...*evoked or wrung from the perceiver by the object perceived*”¹¹⁷. En oppfatning uttrykker derimot observasjonskunnskap kun hvis responsen er av en viss sort. Det er denne *sorten respons* som må forklares.

Siden Sellars jobber frem et alternativ som skal unngå ”myten om det gitte”, er det mange farer han må unngå. En av farene redegjør Sellars for tidligere i ”Empiricism and the Philosophy of Mind”. Han påpeker at flere har assimilert konseptuelle responser med verbale handlinger¹¹⁸. For å ta et eksempel. Si at jeg ser en hvit hval i Atlanterhavet og uttrykker dette med en passende setning. Man kan si at jeg *undergår* en erfaring og deretter sorterer den som en hvit hval og *uttrykker* dette verbalt. Sellars mener derimot at eksempelet er tvetydig. Problemet ligger i fristelsen av å trekke den illegitime slutningen at slike eksempler impliserer at seinger er ikke-konseptuelle. Den slutningen er muliggjort ved å identifisere konseptuelle episoder med verbale *handlinger*. Sellars mener at konseptuelle episoder er aktiviteter eller aktualiteter, men det er ikke handlinger. Han redegjør for argumentasjonen som fører frem til ”handlingssynet” som følger:

...it is clear that *if* observation reports are construed as *actions*, *if* their correctness is interpreted as the correctness of an *action*, and *if* the authority of an observation report is construed as the fact that making it is ’following a rule’ in the proper sense of this phrase, *then* we are face to face with givenness in its most straightforward form. For these stipulations commit one to the idea that the authority of *Konstantierungen* rests on nonverbal episodes of awareness – awareness that something is the case, e.g. *that this is green* – which nonverbal episodes have an intrinsic authority (they are, so to speak, ’self-authenticating’) which the verbal performances (the *Konstantierungen*) properly performed express. One is committed to a stratum of authoritative nonverbal episodes (’awareness’s’), the authority of which accrues to a superstructure of *verbal actions*, provided the expressions occurring in these actions are properly *used*.¹¹⁹

¹¹⁷ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 223.

¹¹⁸ Et annet aspekt det er viktig å unngå. Alva Noë problematiserer *snapshot*-konstruksjoner av persepsjon. Nemlig at mange implisitt tenker om fenomenologien til seinger på modell av fotografier. Sellars kan også virke og tenke på denne måten ettersom han skriver om persepsjoner som *episodiske*. Jeg vil bare påpeke at Sellars heller vil si seg enig, eller i det minste kan, si seg enig med Alva Noë i dette spørsmålet. Se: Alva Noë, ”Experience Without the Head”, i *Perceptual Experience* (red.) Tamar Szabó Gendler og John Hawthorne, (Claredon Press, Oxford, 2006), 419.

¹¹⁹ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 246. Sellars snakker mye om *rule-following* i disse sammenhengene. Det henger sammen med verifikasjonsteorier, og assimileringen av regelfølgning med regulariteter. Det er ikke essensielt for argumentet her, så jeg har ikke diskutert det.

En slik assimilering vil forplikte en på ”myten om det gitte” og være et unødvendig restriktivt syn på konseptuelle episoder. Imotsetning til slike posisjoner, sier Sellars at selvom ikke-inferensielle responser ikke er verbale handlinger, så impliserer ikke det at ikke-inferensielle responser er ikke-konseptuelle. En respons på en rosa isbit for eksempel, er ikke avhengig av verbale handlinger for å være en konseptuell episode.

Enda tidligere i ”Empiricism and the Philosophy of Mind” tas et annet aspekt ved perseptuelle situasjoner opp, nemlig persepsjoners *normative innhold*. Sellars sier at seinger er ”prestasjoner”. En seing av X er en prestasjon fordi det alltid er et spørsmål om hvorvidt det var en seing av X, en seing av Y eller av noe som så ut som å være X. Dette henger sammen med konklusjonen av diskusjonen av forestillingsbegreper i forrige kapittel. Han etablerte der at den primære konseptuelle og epistemiske funksjonen vi erverver oss er observasjonsrapporter. Enten ”ser at ϕ ” eller ”er ϕ ”. Begreper eller oppfatninger om hvordan noe tilsynelatende er, er ikke epistemisk primitive eller antecedent observasjonsrapporter, som han kaller det. Av den grunn er en seing primært knyttet til det sette – og dermed er det et spørsmål om suksess. Det er ikke et motargument her at vi bruker verbet ”å se” langt fra utelukkende i suksessfulle seinger. For poenget er et logisk et, ikke et poeng om begrepsbruk. Sellars hevder at den logisk primære bruken av ”...jeg ser X”, impliserer at jeg ser X. Så seinger er et ”*achivement word*”¹²⁰ og må derfor tenkes som i en viss forstand normative.

Seinger tenkes altså av Sellars som å være ekvivalent med persepsjoner av at ting er slik-og-slik¹²¹. Persepsjoner er videre *tenkninger*¹²². Det betyr ikke at han mener seinger og tenkninger er identiske aktiviteter. Han hevder at i den forstand seinger har epistemisk gehalt (eller generelt innhold), så er det en form for tenkning. Det interessante spørsmålet er da hvordan man skal tenke omkring denne formen for tenkning. Brandom, som overtar Sellars’

¹²⁰ Sellars, ”Empiricism and the Philosophy of Mind”, 223. Sellars hentet denne uttryksmåten fra Ryle.

¹²¹ Sellars virker ikke alltid å hevde at seinger er persepsjoner, men det er tydelig at han mener det i disse sammenhengene. Det gjør de terminologiske problemene lettere å håndtere, så jeg like gjerne stipulerer at seinger er persepsjoner her.

¹²² Han skriver for eksempel: ”*seeing this to be a pink ice cube involves thinking this to be a pink ice cube*” Wilfrid Sellars, ”The Structure of Knowledge”, opprinnelig fra: *Action, Knowledge and Reality: Studies in Honor of Wilfrid Sellars*, edited by Hector-Neri Castañeda (Indianapolis: Bobbs-Merrill, 1975). Hentet fra Andrew Chrunky, *Problems from Wilfrid Sellars*, <http://www.ditext.com/sellars/sk.html> (besøkt: 10.mai/2009), §30.

syn på persepsjoner, uttrykker en måte å forstå dette på når han skriver at: "[p]erceptual reports are to be distinguished from mere reliable differensial responses generally by their liability to demands of justification and their utility in providing justification for other claims"¹²³. Det er som påpekt mange ganger i løpet av oppgaven en essensiell forskjell mellom evnen til å diskriminere elementer av omgivelsene og evnen til å erverve seg epistemiske statuser, selv om diskrimineringen av omgivelsene er en nødvendig betingelse for å erverve seg epistemiske statuser om empiriske forhold. Det er imidlertid tenkningselementet som er tilstrekkelig for at persepsjonen kvalifiserer seg som en epistemisk status¹²⁴.

Dette bør muligens bokstaveres ut bedre. Si at en person responderer med uttrykket: "...det er en hvit hval i Atlanterhavet, der borte, nå", spørsmålet er hva en må kunne *gjøre*, for at dette uttrykker en reell ikke-inferensiell epistemisk status *om en hvit hval i Atlanterhavet?* Michael Dummett har påpekt at begrepsbetydning er avhengig av både anvendelsessituasjoner og anvendelseskonsekvenser¹²⁵, et syn Sellars deler med ham. En konsekvens av dette synet, er at selvom personen responderer med et korrekt uttrykk, så er *forståelsen* av uttrykket, og dermed innholdet til den ikke-inferensielle oppfatningen, knyttet opp til ulike konsekvenser for anvendelse. For eksempel praktiske slutninger, inkompatibilitetsslutninger og materielle slutninger¹²⁶. En gris som grynter "...det er en hvit hval, her, nå", er ingen epistemisk agent bare i egenskap av å diskriminere og respondere

¹²³ Brandom, *Making It Explicit*, 336.

¹²⁴ Diskriminerende evner skal ikke underdrives. Sellars underdriver heller ikke statusen til *knowhow*. Alva Noë og Susan Hurley, i de tidligere nevnte artiklene, utvikler begge to ulike beskrivelser av *praktisk knowhow* som trolig er nødvendig for ervervelsen av epistemiske statuser. En artikkel som utvikler Sellars subtile syn på disse intrikate problemene er derimot: Willem A. deVries, "Sellars, Animals and Thought", <http://www.ditext.com/devries/sellanim.html> (besøkt: 10.mai/2009). Videre, noen av de mest sentrale sellarianske distinksjonene i denne sammenhengen er mellom: å handle *according to rules* eller *patterns of behaviour*, og handle *according to conceptions of rules*. Se bl.a.: Sellars, "Some Reflections on Language Games", 324-327.

¹²⁵ Dummett skriver: "*learning to use a statement of a given form involves, then, learning two things: the conditions under which one is justified in making the statement; and what constitutes acceptance of it, i.e. the consequences of accepting it*". Michael Dummett, *Frege: Philosophy of Language*, 2. utgave, (London: Duckworth, 2001) 453. Se også Brandom, *Making It Explicit*, 116-118. Det er essensielt at anvendelse ikke tenkes som handlinger, men som aktiviteter – konseptuell aktivitet som ikke er inkompatibelt med responsiv atferd. Man må heller ikke tenke det som kriterier, men som normer for når det er korrekt å anvende et begrep, eller når det er korrekt å tenke slik-og-slik.

¹²⁶ Sellars introduserer materielle slutninger i: Wilfrid Sellars, "Inference and Meaning", i *Pure Pragmatics and Possible Worlds*, (Reseda California, Ridgeview Publishing Company, 1980), 261-286.

med et (fra vårt perspektiv) korrekt verbalt uttrykk. Det er en helt annet sak at vi ikke eksplisitt tenker på slik bakgrunnskunnskap¹²⁷. Dette er derimot ikke å hevde at enhver person må assosiere en respons med en beskrivelse som identifiserer tingen, det er et spørsmål om hva en person potensielt kan *gjøre* med en respons¹²⁸. Uttrykt minimalt, er det dette som menes med at det er en tenkning. En perseptuell respons kan tjene som premisser i argumenter og vi kan forstå hva det er inkompatibelt med. Den perseptuelle responsen er en del av et logisk stratum av minimum materielle og praktiske slutninger. Ikke-inferensielle responser har epistemisk betydning i egenskap av å kunne stå som premisser i fremtidige slutninger og har potensial til å ha konsekvenser for andre oppfatninger. Enhver slik ikke-inferensiell observasjon er derfor en konseptuel episode, for kun konseptuelle episoder inngår i logiske, modale og materielle relasjoner.

Sellars hevder videre i sitatet overfor at ikke-inferensielle oppfatninger har: ”...*a tendency to produce overt or covert tokens of 'This is green' – given a certain set – if and only if a green object is being looked at in standard conditions.*”¹²⁹. Det tekstutsnittet bringer oppgaven over på enda et element ved innholdet til persepsjoner. For han hevder videre at perseptuelle responser eller seinger er: ”*an aquired causal characteristic of the language user*”¹³⁰. Dette er interessant, for det minner om visse anti-deskriptive teorier. Assosiasjonen er delvis berettiget ifølge Kevin Scharp. Han hevder at Sellars er en radikal anti-deskriptivist¹³¹. deVries og Triplett påpeker også, som sagt tidligere, at det er ”*interesting, that after*

¹²⁷ Strawson fokuserer på dette et sted. Han påpeker at informative påstander hviler på: ”*the Principle of the Presumption of Ignorance*”. En observasjonsrapport av at det er en hvit hval, her, nå, hviler på en god del felles kunnskap om slike situasjoner. Poenget er bare at det ikke bare gjelder kommunikasjon, det gjelder subjektets individuelle epistemiske statuser også. Et individ forutsettes å ha en rekke bakgrunnskunnskap for å faktisk kunne uttrykke noe. Peter F. Strawson, ”Identifying Reference and Truth-Values”, i *Logico-Linguistic Papers*, (London: Methuen & co LTD, 1971), 76-77

¹²⁸ Scott Soames, *Referance and Description: The Case Against Two-dimensionalism*, (Princeton: Princeton University Press, 2005), 300-303. Soames har flere fine argumenter der, Sellars er etter min mening langt fra truffet av dem, hvis synet hans bokstaveres ut korrekt.

¹²⁹ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247

¹³⁰ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247

¹³¹ Kevin Sharp, ”Wilfrid Sellars’ Anti-descriptivism” opprinnelig fra: *Categories of Being: Essays on Metaphysics and Logic*. (Red) Heikki Koskinen, forthcoming. <http://people.cohums.ohio-state.edu/scharp1/Sellars%20Anti-Descriptivism%202.5.pdf> (besøkt: 10.mai/2009) Scott Soames påpeker en rekke deskriptive teser og Sharp påpeker at Sellars er uenig i alle sammen. Tesene finnes i: Scott Soames, *Reference and Description*: 1-2.

*Sellars's critique of the given, externalist theories became popular*¹³². Slik jeg forstår Sellars, hevder han altså at uttrykk som "...jeg ser en rosa isbit" nødvendigvis involverer den rosa isbiten.

Det neste spørsmålet er derfor hva Sellars mener med involvering? Dette er et komplekst og subtilt landskap i Sellars filosofi. Slik jeg ser det, hevder Sellars noe lignende det følgende: (a) Den konseptuelle karakteren eller den epistemiske signifikansen til ikke-inferensielle responser, for å bruke et av Putnam's uttrykk "*ain't in the head*"¹³³. (b) Innholdet til en ikke-inferensiell respons er knyttet til den ikke-konseptuelle tingen en observatør responderer på. (c) En ikke-inferensiell respons er tillært i den forstanden at man ikke har en epistemisk status om X, forutfor introduseringen av tingen i personens lingvistiske praksis (uten at det selvfølgelig impliserer Russeliansk *aquaintence* – ting kan introduseres på flerfoldige måter).

Min fortolkning av Sellars benytter seg videre av to ulike evaluative perspektiver. Han hevder fra et perspektiv at uttrykket "...jeg ser en rosa isbit", er en reell ikke-inferensiell respons, hvis og bare hvis, det er en rosa isbit i mitt perseptuelle felt. Fra dette perspektivet spesifiserer han hva som skal regnes som responsiv atferd – dens normative karakter. Han bruker derimot et annet perspektiv for å forklare nærmere innvolveringen av X i den perseptuelle responsen – altså innholdet. De to evaluerende perspektivene kan uttrykkes for eksempel som følger:

"...jeg ser en hvit hval i Atlanterhavet" er en suksessfull perseptuell respons, hvis og bare hvis, det er en hvit hval i Atlanterhavet. Og evaluasjonen og karakteriseringen av responsen er fra et *lokalt* perspektiv.

og,

"...jeg ser en hvit hval i Atlanterhavet" er en suksessfull perseptuell respons, hvis og bare hvis, det er en usortert ting X og denne X-situasjonen er sentral for persepsjonen.

¹³² deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 78

Det førstnevnte perspektivet er et slags annenpersonsperspektiv. Det kalles lokalt fordi det forutsettes at en annen deltager i den perseptuelle praksisen allerede mestrer korrekt responsiv atferd og fra det perspektivet kan evaluere en annen. Dette perspektivet kan sammenlignes med både Davidsons radikale fortolker og Brandoms *attributor*, selvom de perspektivene ofte kalles tredjepersons perspektiver¹³⁴. En slik fortolkning virker å stemme fordi Sellars hevder at persepsjoner har en sammenheng med det semantiske sannhetsbegrepet, altså Tarskis sannhetsbegrep¹³⁵. Det er imidlertid viktig å ta det evaluative perspektivet på alvor. Sellars mener ikke det semantiske sannhetsbegreper *gir* innhold, han hevder vi fra dette perspektivet *uttrykker* hva som skal regnes for korrekte persepsjoner.

Sellars' karakterisering av innholdsaspektet opptar derimot det siste perspektivet. For han vil karakterisere en logikk som overensstemmer med alle epistemiske vesner når han forklarer "involveringen" av det sette. Fra dette perspektivet kan ulike påstander utvikles. Påstandene er basert på de ulike momentene eller aspektene ved Sellars redegjørelse for ikke-inferensielle responser som utviklet hittil. (a) Hvorvidt en persepsjon er den persepsjonen den er, er avhengig av at det er en "relasjon" mellom en perseptuell respons og en ikke-konseptuell ting. Dette kan hevdes å følge av det normative elementet ved persepsjoner – altså at det er en prestasjon å se "at slik-og-slik". (b) Ulike mekanismer *introduserer* ulike ting i perseptuell praksis. Jay Rosenberg mener anaforiske initiatorer er hva Sellars bør forplikte seg på og det er det Robert Brandom har utviklet¹³⁶. Uansett, det må være introduseringsmekanismer av en eller annen sort. Slik kan den normative gehalten til en persepsjon opprettes. (c) *Innholdet* til den perseptuelle episoden er delvis bestemt av responsiv atferd som basert på diskriminerende evner (*situasjoner for anvendelse*) og delvis

¹³³ Hilary Putnam, "Meaning and Reference", i *The Philosophy of Language* (red.) A.P Martinich, 4.utgave. (Oxford: Oxford University Press, 2001), 291.

¹³⁴ Hos Davidson forutsettes en fortolker med et "konseptuelt skjema", selvom Davidsons hovedoppgave er å legge betingelser på hva en korrekt fortolkning består av, så forutsetter han et vesen med et språk – dvs. et *logical space*. Se: Donald Davidson, "Radical Interpretation" og "Belief and the Basis of Meaning", i *Inquiries into Truth and Interpretation*, (Clarendon Press, Oxford, 2001). Det samme kan sies om Brandom. Han hevder at perspektivet til en "attributor" er det privilegerte perspektivet i *deontic scorekeeping*: se: Brandom, *Making it Explicit*, 196-197.

¹³⁵ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 223.

¹³⁶ Rosenberg, "Linguistic Roles and Proper Names", 200-208. Brandom, *Making It Explicit*, 413-494.

bestemt av ulike praktiske, modale og materielle relasjoner og konsekvenser tingen introduseres som (*konsekvenser av anvendelse*). Dermed har Sellars etablert og integrert en viktig distinksjon mellom opprinnelsesumiddelbarhet og innholdsumiddelbarhet. Visse oppfatninger har opprinnelsesumiddelbarhet, men de har ikke innholdsumiddelbarhet. Sellars kan på denne subtile måten hevde at *det sette* er en del av logikken til en perseptuell (og dermed epistemisk) respons. Det essensielle poenget i denne forbindelsen er imidlertid at innholdet til persepsjonen, er bestemt av de logiske, materielle og praktiske relasjonene responsen står i.

Dermed kan de ulike trådene trekkes sammen. Enda en gang kan den hvite hvalen tjene som utgangspunkt: "...jeg ser en hvit hval i Atlanterhavet" hvis og bare hvis, det er en hvit hval i Atlanterhavet. Perseptuelle episoder baserer seg på suksessfulle seinger, det er allerede uttrykt i setningen overfor med bikondisjonalen. De ulike umiddelbare responsene er *aktiviteter* hos agenter, men ikke handlinger. Responsene er videre tillærte konseptuelle responser. Annenpersons perspektivet tillater oss å *uttrykke* når en respons er korrekt. Det siste perspektivet som ble redegjort for overfor, stiller betingelsen for når en diskriminerende respons kvalifiserer seg som en epistemisk respons. Det perseptuelle innholdet eller betydningen til responsen er betinget av at personen kan plassere responsen innenfor ulike materielle, modale og praktiske relasjoner. Sellars sier derfor at en ikke-inferensiell, perseptuell respons involverer *det sette*, men innholdet eller betydningen bestemmes av den inferensielle plassen responsen har i et konseptuelt eller inferensielt system.

5.2 PROBLEMET MED INDRE EPISODER

Sellars skriver et annet sted at: "[i]t is an interesting fact that much of the literature on the so called mind-body problem concerns the relation between sensations -- and, in particular, the sensation of pain -- and bodily states as in principle describable by the natural sciences"¹³⁷.

Sellars forstår hvorfor dette er tilfellet. Det er en konsekvens av assimileringen av sensasjoner og tenkninger. Spørsmålet jeg skal forsøke å avklare i dette delkapittelet, er

¹³⁷ Wilfrid Sellars, "Is Consciousness Physical", *Foundations for a Metaphysics of Pure Process III; The Carus Lectures of Wilfrid Sellars*, Orginalt fra: *The Monist*, Jan. 1981, Vol. 64, No. 1, pp. 3-90. Hentet fra Andrew Chrunky, *Problems from Wilfrid Sellars*, Copyright: 6.feb 2000, <http://www.ditext.com/sellars/carus300.html> (besøkt) 9.mai/2009, §1.

Sellars' posisjon om relasjonen mellom sanselige episoder og epistemiske statuser. Det er nemlig en forskjell mellom umiddelbare erfaringer i form av sensasjoner og umiddelbare erfaringer i form av ikke-inferensielle oppfatninger¹³⁸. På den bakgrunnen kan man videre stille to ulike spørsmål. Enten: hva er sensasjoner av rosa isbiter, hva består de erfaringene av? Eller: hvilken epistemisk signifikans har sensasjoner av rosa isbiter? Denne oppgaven vil ta opp det sistnevnte spørsmål, for Sellars avvisning av "myten om det gitte" omhandler *primært* epistemiske statuser, ikke ontologien til bevissthetstilstander.

I diskusjonen av forestillingsbegreper redegjorde jeg for Sellars påstand om at "er \emptyset " og "ser at \emptyset " er epistemisk mer primitiv enn forestillingsbegreper som refererer til subjektets erfaringer og at for eksempel "ser ut som \emptyset " er parasittisk på normal diskurs om omgivelsene. Hvis man aksepterer dette, så er det en tvist i "Empiricism and the Philosophy of Mind" som plutselig blir mer forståelig. Sellars hevder nemlig at indre, perseptuelle erfaringer introduseres *inferensielt*. Denne tvisten henger sammen med den mytiske historien hans om Jones, som lærer et fellekskap å snakke på nye måter. På slutten av "Empiricism and the Philosophy of Mind" introduserer Jones indre erfaringer, altså sensoriske fenomener og sanseintrykk¹³⁹. Det er essensielt å forstå hva Sellars mener med at sanseintrykk er inferensielt introdusert og dermed analogt med teoretiske entiteter. Han hevder ikke at sanseintrykk ikke eksisterer før Jones introduserer dem. Han hevder bare at pre-Jones samfunnet ikke tenkte at de perseptuelle dommene deres var i en viss forstand avhengig av sanseintrykk. De teoretiske entitetene introduseres for å forklare hvordan det kan ha seg at vi har oppfatning om at det er en rosa elefant foran oss, når vi enten finner ut selv at det ikke kan være tilfellet, eller når alle andre forteller oss at det ikke er tilfellet.

Indre sensoriske episoder har det imidlertid blitt argumentert for at impliserer at det er et slags sensorisk mellomledd mellom perseptuelle dommer og stimulus som nødvendiggjør postulasjonen av erfaringer av sanseinhold. Sellars bruker litt tid på å avklare denne argumentasjonen. Han fremstiller problemet som følger:

¹³⁸ Sellars sier dette eksplisitt: "[i]t will be remembered that we had reached a point at which, as far as we could see, the phrase 'impression of a red triangle' could only mean something like 'that state of the perceiver – over and above the idea that there is a red and triangular physical object over there – which is common to those situations...'", der han nevner de tre ulike forpliktelsesgradene. Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 270-271.

¹³⁹ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 271.

Does not the existence of a sensation of a red triangle entail the existence of a red and triangular item, and hence, always on the assumption that red is a property of physical objects, of a red and triangular physical object? Must you not, therefore, abandon the assumption, and return to the framework of sense contents which you have so far refused to do?¹⁴⁰

Antagelsen er at å ha et sanseinntrykk av noe rødt og triangulært, impliserer eksistensen av noe rødt og triangulært, siden det ikke er et fysisk objekt, så må det være et sanseinnhold vi erfarer. Det er imidlertid ikke riktig ifølge Sellars. Han tar utgangspunkt i assimilasjonen av sensasjoner og tenkninger. Det var en assimilasjon Descartes innførte ved å definere ”tanker” som følger:

By the word “thought” I include everything that is in us in such a way that we are immediately aware of it. Thus all operations of the will, understanding, imagination, and senses are thoughts. But I added “immediately” to exclude those things that follow from these operations, such as voluntary motion, which surely has thought as its principle but nevertheless is not itself a thought¹⁴¹.

Sellars tar faktisk utgangspunkt i denne assimilasjonen for å imøtekomme den overnevnte utfordringen. Han hevder nemlig at det er en logisk likhet mellom ”...sensasjon av...” og ”...oppfatning at...”, i egenskap av at begge kontekstene innlemmer muligheten for feil. Han påpeker deretter at en persons oppfatningen om en guddommelig jegergudinne, ikke impliserer eksistensen av en guddommelig jegergudinne. På samme måte må ikke en sansning som vi tror er av X, implisere eksistensen av et X-sanseinnhold. Det er viktig å forstå at Sellars ikke avviser sanseinnhold. Han avviser bare en viss forståelse av dem. Uansett, det er videre ikke tilfellet at selvom de to kontekstene har en felles logisk egenskap, så kan de eller bør de assimileres fullstendig slik som i Descartes tilfelle. Sellars skriver derfor at: “‘...sensation of...’ or ‘...impression of...’ could be a contexts, which sharing with these others the logical property of nonextensionality, was otherwise in a class by itself.”¹⁴²

Slik jeg forstår Sellars, kan hans syn på sanseinnhold forstås best på bakgrunn av den terminologiske tvetydigheten han introduserer i “Empiricism and the Philosophy of Mind”. Han skriver at:

The notorious ‘ing-ed’ ambiguity of ‘experience’ must be kept in mind. For although *seeing that x, over there, is red* is an experiencing – indeed, a paradigm case of experiencing – it does not follow

¹⁴⁰ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 234.

¹⁴¹ Rene Descartes, ”Objections and Replies”, R.A. E.W (red.) Modern Philosophy, An Anthology of Primary Sources (Cambridge, Hackett Publishing Company, Inc., 1998), 59.

¹⁴² Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 234.

that the descriptive content of this experiencing is itself an experiencing. Furthermore, because the fact that *x, over there, looks red to Jones* would be a seeing, on Jones's part, *that x, over there, is red*, if its propositional content *were* true, and because if it were a seeing, it *would* be an experiencing, we must beware of concluding that the fact that *x, over there, looks red to Jones* is itself an *experiencing*. Certainly, the fact that something looks red to me can itself be *experienced*. But it is not itself an experiencing.¹⁴³

Sellars påpeker at terminologien er tvetydig mellom akten *erfaring* og objektet *erfart*, en tvetydighet som mange andre begreper også har, for eksempel "representasjon". Det er tvetydig mellom en *representering* og det *representerte*. Det er interessant at Jonathan Dancys redegjørelse av akt-innhold analysen hevder at objektet er et "indre objekt" vi har årvåkenhet om¹⁴⁴. Det er nemlig ikke det Sellars virker å si. Han sier at vi ikke må ta for gitt at erfaringene eller sanseinnholdene er "experiencings". Det virker derfor som om Dancy mener sanseinntrykk i akt-innhold analyser er *epistemiske*. Sellars advarer mot å regne sanseinnhold som epistemiske. Han mener sanseinnholdene er komponenter av persepsjoner, men at persepsjoner ikke refererer til sanseinnhold, men til omgivelsene¹⁴⁵.

Bevissthetstilstander *av* et rødt triangel impliserer ikke at det finnes røde triangler i hodet som vi er "bevisste". Det er nettopp på dette punktet "ing-ed" tvetydigheten gjør seg gjeldene. For bevissthetstilstander som vi kaller "erfaringer" har sanseinnhold som komponenter, de er ikke selv *erfaringer* ifølge Sellars. De er selvfølgelig erfaringer i den forstanden at det er undergåinger, men de er ikke erfaringer i noen epistemisk forstand. deVries og Triplett har en sammenligning som kan være oppklarende. Å løpe er en handling, men muskelsammentrekningene er ikke selv handlinger, man kan si muskelsammentrekninger er ikke-handlingskomponenter i løpinger¹⁴⁶. På samme måte er ikke sanseinntrykk *erfaringer*, de er ikke-epistemiske komponenter av epistemiske

¹⁴³ Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 233.

¹⁴⁴ Jonathan Dancy, "Introduction", 7.

¹⁴⁵ Kan virke som Sellars har et problem med smerter. At "komponentsynet" hans asimilerer som Frank Jackson skriver: "[t]hat is, *having, for example a burning, painful sensation is being conflated with having a burning sensation and a painful sensation*, Frank Jackson, "The Existence of Mental Objects", *Perceptual Knowledge*, (red.) Jonathan Dancy, (Oxford: Oxford University Press, 2004), 118. Man må imidlertid skille mellom å ha en brennende, smertefull sensasjon og å vite at man har en brennende, smertefull sensasjon. Det er enda et eksempel på at undergåingen av en sort sensasjon (den brennende, smertefulle sorten) er å vite at man har en sensasjon *av* den sorten. Jackson argumenterer for "mentale objekter", men det epistemiske aspektet ved dem tas for gitt. Han vil etablere "indirekte realisme", men noe kan være smertefullt og brennende uten at vi har epistemiske statuser om det som brennende og smertefulle.

¹⁴⁶ deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 48

erfaringer, der sistnevnte bruk av erfaringer forstås på samme måte som representeringer. Jay Rosenberg redegjør for dette på en fin måte. Han sier Sellars hevder våre representasjoner (representeringer) er responser på omgivelsene. Erfaringer er ikke ”indre objekter” som kan sammenlignes med verden. Det kan ikke være som han sier en ”*degree of isomorphic fit between our representations and a represented world antecedently given*”¹⁴⁷.

John McDowell argumenterer frem en lignende posisjon i ”The Content of Perceptual Experience”¹⁴⁸. McDowell påpeker at snakk om subpersonlig informasjonsdeling mellom ulike deler av en organisme kan bli tenkt som å antyde at det er subpersonlige mekanismer som forteller oss ting. Han skriver i den sammenhengen:

How could my visual system – conceived as a sub-personal computing device – be in a position to tell me that? We are letting the visual system pass muster as capable of telling me about such things as the presence of cats with such-and-such properties, on the basis that it discriminates such circumstances more or less reliably.¹⁴⁹

Noe av McDowells poeng er at subpersonlige informasjonsmekanismer eller sanseintrykk forteller oss ingenting¹⁵⁰. For å bruke vokabularet McDowell anvender i den artikkelen, subpersonlige mekanismer, diskriminerende kapasiteter og sanseintrykk er syntaktiske ”engines”, ikke semantiske. Det er av den grunn ingenting som står ”i mellom” en perseptuell dom og noe i omgivelsene våre. Han sier derfor at: ”*the syntactic virtuosity of our brains enables us to relate to the environment in the direct way that is constitutive of our being the semantic engines we are*”¹⁵¹. Det er i det minste deler av poenget med Sellars’ diskusjon av ”[t]he notorious ’ing-ed’ ambiguity”¹⁵². ”Umiddelbare erfaringer” eller ”sensasjoner av x” er ytterst tvetydige uttrykksmåter. Det epistemiske aspektet ved

¹⁴⁷ Jay Rosenberg, “Linguistic Roles and Proper Names”, 204.

¹⁴⁸ John McDowell, “The Content of Perceptual Experience”, i *Mind, Value and Reality*, (Cambridge, Harvard University Press, 1998).

¹⁴⁹ McDowell, “The Content of Perceptual Experience”, 345.

¹⁵⁰ McDowell, “The Content of Perceptual Experience”, 350

¹⁵¹ McDowell, “The Content of Perceptual Experience”, 353.

¹⁵² Sellars, *Empiricism and the Philosophy of Mind*, 233.

erfaringer blir sammenblandet med *undergåingen* av stimulus og diskriminasjonen av omgivelsene, som Sellars allerede har vist ikke er holdbar.

Anil Gupta er imidlertid interessant for å se Sellars posisjon i et bredere perspektiv. Gupta argumenterer frem en måte å tenke om hva han kaller; ”det hypotetisk gitte”. Han vil revidere gitthet, ved å avvise at det gitte er proposisjonalt. Erfaringer er ifølge ham ikke en informant som kan ”...*reveal little truths about the world – truths that can be used to build up the edifice of knowledge*”¹⁵³ – akkurat som Sellars ville si. I en fotnote hevder Gupta at Sellars antok at det gitte måtte være proposisjonalt, for å regnes som noe gitt¹⁵⁴. Det samme hevder deVries og Triplett et sted¹⁵⁵. Ved å avvise proposisjonell gitthet vil Gupta gjenreise gitthetsbegrepet, ved å konstruere det som en *funksjon*. Han skriver i denne sammenheng:

The logical category of the contribution of experience is not that of a proposition but that of a function. Let e be an experience and let Γe be the logical contribution of e – the *given of e*. Then the suggestion is that Γe is a function that takes views v as inputs and yields classes of judgements $\Gamma e(v)$ as outputs. An experience does not yield absolute entitlement to any judgements. It yields at best only conditional entitlements: given such-and-such a view, one is entitled to so-and-so judgements.¹⁵⁶

Gupta hevder altså at det gitte er en funksjon, og at det gittes *funksjon* er delvis hva som gjør perseptuelle erfaringer rasjonelle. Rasjonaliteten til erfaringer er derimot betinget på hva han kaller et *View* med stor V (stor V for å uttrykke at han ikke assimilerer et sett med oppfatninger med et verdensbilde). Det interessante her er at dette ikke virker å stå imotsetning til Sellars’ synspunkter. For Sellars hevder at ikke-inferensielle oppfatninger kan fungere som regresstoppere, at empiriske oppfatninger har rasjonalitetsgehalt og at ikke-lingvistiske forhold selvfølgelig har betydning for oppfatningene våre. Det hypotetisk gitte har som Gupta tvetydig impliserer, egentlig ingenting med epistemologisk gitthet å gjøre. Jeg tror dette faktisk stemmer rimelig godt overens med Sellars¹⁵⁷.

¹⁵³ Anil Gupta, “Experience and Knowledge”, i *Perceptual Experience* (red.) Tamar Szabó Gendler og John Hawthorne, (Clarendon Press, Oxford, 2006), 203.

¹⁵⁴ Anil Gupta, “Experience and Knowledge”, 188, fotnote 12.

¹⁵⁵ deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 105. De ser i alle fall ut som å hevde dette i steg 13 av “Sellars Master Argument against the Given”.

¹⁵⁶ Anil Gupta, “Experience and Knowledge”, 191

¹⁵⁷ Sussana Schellenberg argumenterer i kantiansk stil for intuisjoner. Hun hevder Sellars er forpliktet på ikke-konseptuelt ”innhold”. Det er imidlertid ikke ikke-konseptuelt innhold som man vanligvis snakker om, som noe forutfor og uavhengig konseptuelle kapasiteter. (Den diskusjonen er blant annet forvirret fordi man tror for

Sellars konklusjon er derfor at sensasjoner er like intensjonelle som trær. Verken sensasjoner eller trær *forteller* oss noe som helst. Dette står imotsetning til hva deVries kaller ”*the (tutored) intuitions of many philosophers*”¹⁵⁸. En diskriminerende kapasitet er ikke en informant, det er foranledningen til perseptuelle dommer. Perseptuelle dommer er intensjonelle i egenskap av å stå som premisser i argumenter og regresstopperer i begrunnelse. At ”det gitte” kan forstås på andre måter, som noe hypotetisk eller en funksjonell egenskap er en helt annen sak. Sellars ville ikke sagt at verden veileder, men at vi blir veiledet av verden etter vi er initiert i konseptuell aktivitet¹⁵⁹.

5.3 EPISTEMISKE EVALUASJONER OG EPISTEMISKE BETINGELSER

Sellars har en plass for persepsjoner og persepsjonssnakk, sensasjoner og sensasjonssnakk. Et av de essensielle aspektene ved epistemologiske forhold er derimot enda ikke drøftet. For Sellars må gjøre nærmere rede for *epistemiske evaluasjoner* og *epistemiske betingelser*. Epistemiske evaluasjoner kan sies å omhandle perspektivene for å evaluere hvorvidt en oppfatning eller holdning kvalifiserer seg som en epistemisk status. Epistemiske betingelser kan sies å omhandle krav en kandidat for epistemiske statuser må tilfredsstillende, for å fra et konkret evaluerende perspektiv regnes som å ha en epistemisk status. Et tredje moment som

eksempel Sellars hevder vi må ha et *navn* på alle fargegrader for å kunne ”se” dem). Poenget er at noe må introduseres i lingvistisk praksis med konsekvenser og inferensiell signifikans for å ha epistemisk gehalt og det er avhengig av hva vi regner noe som og behandler det som – men det kan *endre* seg – det er ikke noe fundamentalt eller har inherent autoritet). Uansett, Schellenberg mener Sellars er forpliktet på intuisjoner (ikke-konseptuelt innhold) for å redegjøre for singulære representasjoner (singulære tanker?). Jeg er ikke enig, for singulære tanker eller singulære representasjoner kan redegjøres for uten ”intuisjoner”. Schellenberg mener imidlertid ikke nødvendigvis at Sellars er forpliktet på epistemiske intuisjoner, hun skriver for eksempel: ”*I am arguing, however, that it is misleading to think of the central distinction for a Sellarsian approach in terms of conceptual and non-conceptual content*”. Noe jeg er enig i. Hun skriver litt tidligere for å avklare dette at: “[b]y contrast, I am arguing that a Sellarsian approach is committed to the view that there is something given in perception, but it is only accessible to us if we bring our rational capacities to bear on what is given”. Det eneste spørsmålet jeg har da er: er dette virkelig noe som bør kalles ”gitt” og som fortjener å bli assosiert med ”innhold”? Susanna Schellenberg, ”Sellarsian Perspectives on Perception and Non-conceptual Content”, opprinnelig i: *The Self-Correcting Enterprise: Essays on Wilfrid Sellars*, (red.) M.P. Wolf og M.N. Lance, Poznan Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities, vol 92. (Amsterdam/New York: Rodipi, 2006). Hentet fra: <http://rsss.anu.edu.au/~susanna/SchellenbergSellarsPerceptionNonConceptualContent.pdf>, (besøkt 9.mai/2009), 190.

¹⁵⁸ deVries, *Wilfrid Sellars*, 171.

¹⁵⁹ Av den grunn tror jeg ”*frictionless spinning in the void*” er et pseudo-problem.

må tas med i betraktningene, er hvordan man skal avgjøre hva en person har oppfatninger om. Å si noe mer om disse ulike perspektivene, holdningene og statusene utgjør siste steg i denne oppgaven.

Sellars skisserte tidligere et alternativ for å forstå ikke-inferensielle, perseptuelle oppfatninger. I ”Empiricism and the Philosophy of Mind” fortsetter han diskusjonen etter å ha introdusert den alternative skissen med å nevne noe han kaller ”*the first hurdle*”¹⁶⁰. Dette problemet omhandler hva en ikke-inferensiell oppfatning må gjøre, eller hvilken funksjon en ikke-inferensiell oppfatning må spille, for at den skal regnes som autoritativ. Dette er et viktig spørsmål. Ikke-inferensielle oppfatninger har ikke *inherent autoritet*, ifølge Sellars. Det er en implikasjon av avvisningen av ”myten om det gitte”. Sellars avviser derimot ikke at ikke-inferensielle oppfatninger har autoritet. Det viktige spørsmålet er derfor: hva må ikke-inferensielle oppfatninger *gjøre* for at de skal regnes som å ha troverdighet? Om *the first hurdle* skriver Sellars: [c]learly, on this account the only thing that can remotely be supposed to constitute such authority is the fact that one can infer the presence of a green object from the fact that someone makes this report”¹⁶¹. deVries påpeker at det kan se ut som Sellars endrer posisjonen ved en senere anledning¹⁶², når han sier at:

Now to say that this [observation belief] that something is the case is epistemically justified or reasonable or has authority is clearly not to say that Jones has correctly inferred from certain premises, which he has good reason to believe, that there is a red apple in front of him. For we are dealing with a *paradigm* case of non-inferential belief. *The authority of the [belief] accrues to it in quite a different way. It can be traced to the fact that Jones has learned how to use the relevant words in perceptual situations.*¹⁶³

deVries påpeker imidlertid at dette egentlige ikke er forskjellige fortellinger. Han forklarer det som at formuleringen i ”Empiricism and the Philosophy of Mind” omhandler den ikke-inferensielle oppfatningens epistemiske *effektivitet*, mens formuleringen i ”The Structure of

¹⁶⁰ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247.

¹⁶¹ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247.

¹⁶² deVries, *Wilfrid Sellars*, 121.

¹⁶³ Sellars, “The Structure of Knowledge”, §37.

Knowledge” omhandler autoriteten den ikke-inferensielle oppfatning har i egenskap av å være *korrekt*.¹⁶⁴

Dette kan bokstaveres ut som følger: hvorvidt en aktørs ikke-inferensielle oppfatninger har *autoritet* avgjøres delvis av hvorvidt de er korrekte og delvis av påliteligheten til aktøren generelt. Hvorvidt en ikke-inferensiell oppfatning er korrekt kan formuleres som et spørsmål om anvendelsessituasjoner innenfor et lingvistisk fellesskap. De konseptuelle innholdene som uttrykkes i en ikke-inferensiell rapport må være korrekte i henhold til de implisitte normene i et fellesskap – det er de samme normene som har bestemt når man skal regne og behandle noe som slik-og-slik. Samtidig som de konseptuelle normene er normene for det perseptuelle eller empiriske innholdet til den ikke-inferensielle oppfatningen.

Autoriteten til ikke-inferensielle oppfatninger krever videre et evaluativt perspektiv. For hvorvidt x er autoritativ, avgjøres av hvorvidt vi regner den som autoritativ og det evalueres fra et ståsted. Sellars hevder at autoriteten til ikke-inferensielle oppfatninger evalueres i utgangspunktet fra perspektivet til den lokale evaluatoren eller annenpersonen (perspektivet redegjort for i 5.1). Fra den lokale evaluatorens perspektiv har en ikke-inferensiell oppfatning autoritet eller troverdighet, hvis og bare hvis, den ikke-inferensielle observatørens oppfatninger generelt er et pålitelig symptom på at ting er slik-og-slik, og tingene *er* slik-og-slik. Brandom insisterer på betydningen til slike lokale evaluasjoner og sier med rette at pålitelighet tilegnes fra annenpersons perspektivet¹⁶⁵. En aktørs troverdighet som en ikke-inferensiell observatør, avgjøres derfor innad i et lingvistisk fellesskap, ifølge Sellars.

Det er derimot essensielt å påpeke at Sellars ikke avviser personlig autoritet og autonomi i ikke-inferensielle affærer. Han avviser derimot ultimat, subjektiv autoritet. Dette uttrykker han eksplisitt, han sier at: *[i]n the literature of epistemology, however, the word 'report' or 'Konstatierungen' has acquired a technical use in which a sentence token can play a reporting role (a) without being an overt verbal performance, and (b) without having the character of being 'by someone to someone' – even oneself*¹⁶⁶. Sellars' alternativ avviser

¹⁶⁴ deVries, *Wilfrid Sellars*, 121.

¹⁶⁵ Brandom, *Making It Explicit*, 217.

¹⁶⁶ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 246.

ultimat, subjektiv autoritet, men er en posisjon som er tilnærmet lik autoritetsforståelsen av perseptuelle situasjoner slik vi reelt praktiserer den.

Som deVries påpeker hevder Sellars at pålitelighet er et spørsmål om den ikke-inferensielle aktørens epistemiske effektivitet – det vil si blant annet hvorvidt de er pålitelige. En må derimot huske at siden alle er ikke-inferensielle aktører, og det hele tiden, så tilhører annenpersons perspektivet også alle. Vi vurderer hverandres ikke-inferensielle oppfatninger og tilegner andre personer epistemisk berettigelse, og på den bakgrunnen regner vi også oss selv som generelt pålitelige ikke-inferensielle aktører. Det er legitimt å utfordre andres troverdighet som observatører. Det impliserer selvfølgelig ikke at enhver utfordring av andres berettigelse på ikke-inferensielle oppfatninger er legitime, det må gis grunner for en slik utfordring – og det er generelt slik at en slik utfordring ikke er berettiget.

Sellars har hittil utviklet en autoritetsstruktur for epistemiske statuser. Annenpersons perspektivet brukes for å etablere ikke-inferensiell autoritet. Det neste elementet i Sellars epistemologiske betraktninger omhandler derimot epistemiske betingelser. Dette er hva han kaller ”...*the second hurdle*”¹⁶⁷. Han skriver:

The second hurdle is, however, the decisive one. For we have seen that to be the expression of knowledge, a report must not only have authority, this authority must *in some sense* be recognized by the person whose report it is. For if the authority of the report 'This is green' lies in the fact that the existence of green items appropriately related to the perceiver can be inferred from the occurrence of such reports, it follows that only a person who is able to draw this inference, and therefore who has not only the concept green, but also the concept of uttering 'This is green' – indeed, the concept of certain conditions of perception, those which would correctly be called 'standard conditions' – could be in a position to token 'This is green' in recognition of its authority. In other words, for a *Konstatierungen* 'This is green' to 'express observational knowledge', not only must it be a *symptom or sign* of the presence of a green object in standard conditions, but the perceiver must know that tokens of 'This is green' *are* symptoms of the presence of green objects in conditions which are standard for visual perception.¹⁶⁸

Dette avsnittet er svært omdiskutert. Sellars mener at en betingelse for å være en epistemisk aktør med reelle epistemiske statuser, krever at personen selv må vite at en respons er et symptom på slik-og-slik eller det-og-det. Sellars sier et annet sted at denne betingelsen omhandler en ”*higher-order thinking*”¹⁶⁹, en betingelse deVries og Triplett kaller ”*the level*

¹⁶⁷ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247.

¹⁶⁸ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247.

¹⁶⁹ Sellars, “The Structure of Knowledge”, §39.

*ascent requirement*¹⁷⁰. Problemet er igjen et perspektivproblem. Spørsmålet er fra hvilket perspektiv vi skal evaluere hva en person må kunne gjøre for å regnes som å ha en epistemisk status.

Brandom gir seg på dette punktet ut for å være en sterk kritiker av Sellars. Han hevder at det lokale, evaluative, annenpersons perspektivet er tilstrekkelig for å hevde at en ikke-inferensiell observatør har en epistemisk status *E*. Han begrunner dette med å si at "[s]ecuring entitlement to a claim need not always be assimilated to inferential justifying of the claim"¹⁷¹. På den bakgrunnen vil annenpersons perspektivet og tilegnelsen av en epistemisk status *E* være alt som trengs for å regne en person som å ha *E*. Han mener derimot også at det er et krav om at personen er i "the logical space of reasons" og kan forstå påstanden¹⁷². Han skiller altså mellom evnen til å begrunne og evnen til å forstå, og avviser derfor Sellars epistemiske betingelse i sitatet overfor. En annen potensiell innvending er at Sellars hevder vi må ha kriteriekunnskap for å ha observasjonskunnskap, for å regnes som en reell ikke-inferensiell observatør. At vi må vite hvilke kriterier som må tilfredstilles for å ha en epistemisk status.

Brandom har videre noen eksempler som skal understøtte kritikken av Sellars. Det finnes tilfeller der en person pålitelig kan diskriminere *x* uten å vite at han eller hun er berettiget på oppfatningen som produseres. Han skriver for eksempel:

Suppose that Monique has been trained reliably to discriminate hornbeams by their leaves. As a result of the training, she is often disposed to respond to the visibility of leaves of the right sort by noninferentially reporting the presence of a hornbeam. She understands what it means to claim that something is a hornbeam and, in circumstances appropriate for such reports, actually comes to believe that there is a hornbeam present. She may still be uncertain of her discriminatory capacity long after she has in fact become reliable.

Eksempelet kan virke treffende. Vi ønsker å hevde at Monique har en reell epistemisk status om *hornbeams*. Spørsmålet er bare hvorvidt dette egentlig er et motargument mot Sellars' epistemiske betingelse?

¹⁷⁰ deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 82.

¹⁷¹ Brandom, *Making It Explicit*, 218.

¹⁷² Brandom, *Making It Explicit*, 214-215.

Slik jeg ser det, har både Sellars og Brandom rett. Etter min mening er det derimot et spørsmål om de egentlig diskuterer samme sak. En grunn som indikerer at den overnevnte kritikken ikke treffer Sellars, er basert på ”The Structure of Knowledge”. Der hevder han at den epistemiske betingelsen omhandler høyere-ordens tenkninger. Eksempelet hans på en slik høyere-ordens tenkning er: ”*I just thought-out-loud 'Lo! Here is a red apple' (no countervailing conditions obtain); So, there is good reason to believe that there is a red apple in front of me*”¹⁷³. Ulike kommentarer virker passende. (a) dette er ikke kriteriekunnskap. (b) det er muligheten for å innta en selvrefleksiv holdning overfor egne ikke-inferensielle oppfatninger Sellars hevder er nødvendig å kunne *gjøre*, for å regnes som å ha en epistemisk status. (c) han etterspør ingen *direkte begrunnelse* for enhver ikke-inferensiell ”*thinking-out-loud*”. Så det virker ikke å stemme at Sellars hevder, som Brandom tillegger han, at: ”*entitlement ... be assimilated to inferential justifying*”¹⁷⁴.

En høyere-ordens tenkning virker derimot å omhandle det evaluerende perspektivet til en ikke-inferensiell observatør selv, noe som står i reell kontrast til Brandom. Det evaluerende perspektivet til en ikke-inferensiell observatør selv, konstruerte jeg tidligere som noe lignende det følgende:

”...jeg ser en hvit hval i Atlanterhavet” er en suksessfull perseptuell respons, hvis og bare hvis, det er en usortert ting X og denne X-situasjonen er en del av logikken til den perseptuelle situasjonen.

Argumentet er at selvom en ting X er involvert i den perseptuelle situasjonen, så er ikke det tilstrekkelig for å ha en epistemisk status *E*. For innholdet til den perseptuelle oppfatningen er i Brandoms ordelag *inferensielt artikulert*. Enhver må evne å trekke en rekke praktiske- og inkompatibilitetsslutninger for at en slik respons skal kunne regnes som en *epistemisk* respons. Er ikke dette derimot det Brandom egentlig hevder, når han skriver at: ”...*a noninferential reporter must be in the "logical space of reasons"*”¹⁷⁵?

¹⁷³ Sellars, “The Structure of Knowledge II”, §39.

¹⁷⁴ Brandom, *Making It Explicit*, 218.

¹⁷⁵ Brandom, *Making It Explicit*, 215.

Det evaluerende perspektivet til den ikke-inferensielle aktøren selv, er perspektivet Sellars innfører den epistemiske betingelsen. Den høyere-ordens tenkningen virker derimot ikke å være en begrunnelsesinternalisme av den sorten Brandom tilegger han. Slik jeg tror dette fungerer, så er Sellars ute etter å avvise ”*the thermometer view*”, der enhver pålitelig mekanisme regnes som å ha kunnskap¹⁷⁶. Det innebærer ikke at den epistemiske agenten må kunne gi en direkte begrunnelse for hver enkelt ikke-inferensiell oppfatning han eller hun har, det impliserer derimot, som Brandom aksepterer, en forståelsesinternalisme som er manifestert av å være deltager i ”*the logical space of reasons*”.

Hva så med eksemplet Brandom bruker som evidens for at Sellars tar feil? I fortellingen om Monique, så har jo Monique *høyere-ordens tenkninger* om sin *egen* epistemiske posisjon. Hun er bare ikke villig til å trekke slutningen at responsene er korrekte – og dermed berettiget. Spørsmålet er da om dette er et argument mot Sellars, eller en påpeking av noe annet? Etter min mening er det en påpeking av at tilegnelsen av ikke-inferensielle oppfatningers fra en annenperson og seg selv kan være asymmetrisk og at det er grader av epistemisk berettigelse. Innimellom kan en annenperson hevde at Monique har en epistemisk status, uten at Monique selv tror hun er berettiget. Det er derimot ikke et motargument mot at høyere-ordens tenkninger av den sorten Sellars utvikler, er eksempler på en nødvendig betingelse fra å generelt ha epistemiske statuser. Dette kan uttrykkes litt annerledes. Det må finnes et slags spett vi kan sette ned, for å skille mellom: (a) at P er en pålitelig indikator på at slik-og-slik og (b) at P har en reell epistemisk status E og ikke en *instrumentell* status som en epistemisk formidler. Potensial for høyere-ordens tenkninger, eller selvrefleksive holdninger overfor egen atferd, er et svært plausibel spett. I dette tilfellet er jeg altså enig med deVries og Triplett om at Brandom sniker den epistemiske betingelsen ”...*in through the backdoor*”¹⁷⁷. Han snikinnfører høyere-ordens tenkninger eller selvrefleksive holdninger overfor egne oppfatninger ved å hevde at enhver epistemisk aktør må være en del av ”*the logical space of reasons*”¹⁷⁸.

¹⁷⁶ Sellars, “Empiricism and the Philosophy of Mind”, 247.

¹⁷⁷ deVries & Triplett, *Knowledge, Mind and the Given*, 88. Det bør nevnes at de sier dette i sammenheng med *study-guiden* til Brandom i en tidligere utgivelse av ”*Empiricism and the Philosophy of Mind*”.

¹⁷⁸ deVries og Triplettets argument mot Brandom er annerledes, men det argumentet synes jeg også virker gyldig.

Hittil har det blitt argumentert for at: autoriteten eller troverdigheten til ikke-inferensielle oppfatninger evalueres fra annenpersons perspektivet. Videre; at Sellars' epistemiske betingelse, hvis forstått som det har blitt rekonstruert, sier at hvorvidt en person har en epistemisk status E avhenger av personens begrunnelsesressurser, men ikke at det kreves direkte begrunnelse. Det siste aspektet som da skal tas opp er: hvordan man skal avgjøre *hva* en person har oppfatninger om? Det er på bakgrunn av diskusjonen i hele kapittelet relativt lett å gi et svar på dette. Grunnen til at det er lett, er at innholdet til ikke-inferensielle oppfatninger ikke er bestemt av sanseinntrykk eller lignende, det er bestemt av ”*the logical space of reasons*”. Brandom uttrykker dette klart og tydelig:

Consider a man who reliably responds (as one wants to say) to the visible presence of rabbits by saying ”Gavagai”. Suppose further that he is reliably differentially responding not just to rabbits, but to the presence of the distinctive (according to him) rabbit flies that are for him decisive evidence of the presence of rabbits... [w]hat is it about the situation in virtue of which he can be said nonetheless to be reporting not the presence of the rabbit flies or the fluffy tail, but the presence of a rabbit? The inferentialist response is that the difference is not to be found in the reliable differential responsive dispositions, not in the causal chain of covarying events that reliably culminates in the response ’gavagai’, to which not only the rabbit but the flies or the fluffy tail belong. It lies rather in the inferential role of the response ’gavagai’. ... [w]hat determines which element of the causal chain or covarying events that reliably elicit the report is being reported is the inferential role of the report, what it entails, what is evidence for it, what it is incompatible with.¹⁷⁹

Et par kommentarer kan være relevante i denne sammenhengen. Hva vi snakker om er ikke umiddelbare sanseinntrykk eller andre elementer i kausalkjeden. En person som snakker om et gullfjell, snakker ikke om to sanseinntrykk satt sammen, personen snakker om et gullfjell. Det finnes ingen gullfjell, men personer som snakker om gullfjell hevder generelt ikke at gullfjellet kan identifiseres perseptuelt. Det samme gjelder den hvite hvalen Moby Dick, man snakker ikke om teksten til Herman Melville, selvom det er fra teksten mange først har ervervet seg tanker om Moby Dick - man snakker om Moby Dick, men man hevder ikke at Moby Dick kan identifiseres perseptuelt eller noensinne har kunnet det. På samme måte, hvis Gellman forteller meg om kvarker, så snakker jeg ikke senere om lydinstrykkene som traff trommehinnen min – jeg snakker om kvarker.

Konklusjonen er at annenpersons perspektivet for epistemiske evaluasjoner er perspektivet for å avgjøre ikke-inferensielle oppfatningers troverdighet eller autoritet.

Førstepersonsperspektivet for epistemiske evaluasjoner er perspektivet for å avgjøre hva en person må gjøre for å regnes generelt som å ha en epistemisk status – ingen direkte

¹⁷⁹ Brandom, *Making It Explicit*, 429. Brandom diskuterer det samme i *Making It Explicit*, 223.

begrunnelse for hver enkelt oppfatning er derimot nødvendig. Til slutt, hva en person har en ikke-inferensiell oppfatning om, avgjøres på bakgrunn av hva personen uttrykker i ikke-inferensielle situasjoner – bestemmelsen av hva som *ses*, bestemmes av hva som *sies*.

6. KONKLUSJON: ”THE LOGICAL SPACE OF REASONS”

To say that man is a rational animal, is to say that man is a creature not of *habits*, but of *rules*. When God created Adam, he whispered into his ear, “In all contexts of action you will recognize rules, if only the rule to grope for rules to recognize. When you cease to recognize rules, you will walk on four feet.”¹⁸⁰

Sellars hevder at ”det gitte” er en myte og denne oppgaven har forsøkt å forstå den påstanden og veikartet ut av den labyrinten. Det er imidlertid visse spørsmål, spørsmål man like gjerne kan kalle metaspørsmål, som fortsatt bør stilles: hvorfor avvise ”myten om det gitte”? Hva er galt med tanken om noe gitt? Jeg vil derfor avslutte oppgaven med noen refleksjoner rundt disse spørsmålene. Refleksjoner som forsøker som Sellars sa det: ”*to understand how things in the broadest possible sense of the term hang together in the broadest possible sense of the term.*”¹⁸¹

Den beste måten å måle verdien av avvisningen av ”myten om det gitte”, er i dette tilfellet som pragmatister sier: å undersøke konsekvensene. I ”Scientific Realism and Irenic Instrumentalism” indikerer Sellars hvorfor han vil unngå ”myten om det gitte”. Han skriver:

To reject the myth of the given is not to commit oneself to the idea that empirical knowledge as it is now constituted has no rock bottom level of observation predicates proper. It is to commit oneself rather to the idea where even if it does have a rock bottom level, it is *still* in principle replaceable by another conceptual framework in which these predicates do not, strictly speaking, occur. It is in this sense, and in this sense only, that I have rejected the dogma of given-ness with respect to observation predicates.¹⁸²

Sellars’ fokus i disse sammenhengene er relativt snevre. Han fokuserer bare på en spesifikk form for konsekvens av avvisningen av ”myten om det gitte”, nemlig avvisningen av den statiske karakteren til ”gitthet”. Det er imidlertid en grunntanke jeg tror kan søkes bakom disse ordene, som Sellars sjelden diskuterte.

¹⁸⁰ Wilfrid Sellars, “Language, Rules and Behaviour”, i *Pure Pragmatics and Possible Worlds*, (Reseda/California, Ridgeview Publishing Company, 1980), 138.

¹⁸¹ Sellars, “Philosophy and the Scientific Image of Man”, 1

¹⁸² Wilfrid Sellars, “Scientific Realism and Irenic Instrumentalism”, i *Philosophical Perspectives* (Springfield/Illinois: Charles C. Thomas Publisher, 1959), 353.

En måte å introdusere dette temaet på er å reflektere over Sellars' myte om Jones i "Empiricism and the Philosophy of Mind". Sellars' fortelling om Jones er spesielt interessant fordi Jones introduserer 'entiteter' vi etter hvert lærer oss å ikke-inferensielt rapportere. Det naturlige spørsmålet denne fortellingen åpner for, er: hvorfor kan vi ikke introdusere andre typer begreper som vi kan lære oss å ikke-inferensielt observere, som meninger, moral og modalitet? Avvisningen av "myten om det gitte" åpner opp muligheten for at vi kan, ved hjelp av både diskriminerende evnene og de relevante begrepene, utvikle oss til å *rapportere* slike fakta. Det er ikke lenger noe som bestemmer eller informerer oss om hva vi kan se, men nye inferensielt artikulerte begrepsinnholdet kan gis en ikke-inferensiell rolle. Det er som Gupta skriver, om enn ikke med samme intensjon, at en slik posisjon "...does not rest on a prior, absolute demarcation of the perceptual"¹⁸³. Hva vi ser er bestemt av hva vi sier. Det er selvfølgelig en kontingent biologisk sminke som gjør at visse begreper og visse diskriminerende evner er mer nærliggende og deles av alle i vår art, men det er ingen grunn til at andre begreper ikke kan gis en observasjonsrolle.

Den større konteksten er imidlertid avvisningen av en antecedent evaluativ base som vi må appellere til hver gang vi har en oppfatning. Det er heller ikke et annet vokabular som på alle fronter bestemmer hva vi "egentlig" ser. Den enda bredere konteksten dette står i, tror jeg er Hegels dialektiske fornuft. Da Hegel avviste "myten om det gitte" som Sellars kaller det, så ble problemet for Hegel *normativitet*. Hegels dialektiske fornuft var ifølge Pinkard et svar på: "[the] problem on normative authority"¹⁸⁴. Et problem som bestod i at det bare var vi som kan være subjekter for normer, og de normene er vi forfattere av. Pinkard kaller derfor avvisningen av "the myth of the given" for "the myth of the normative given"¹⁸⁵. Slik jeg ser det, er Sellars kunstbegrep; "the space of reasons", nettopp et normativt neksus der våre praktiske normer og forpliktelser utvikler seg. Det er våre holdninger som er basisen for normativitet og det er vi som instituerer normative statuser og i den sammenhengen er det vi

¹⁸³ Anil Gupta, "Experience and Knowledge", 194.

¹⁸⁴ Terry Pinkard, "Was Pragmatism the Successor of Idealism", <http://homepage.mac.com/titpaul/FileSharing3.html> (besøkt: 10 mai/2009), 146.

¹⁸⁵ Pinkard, "Was Pragmatism the Successor of Idealism", 146

som instituerer epistemiske statuser. Det er også grunnen til at for eksempel et av Brandoms sistekapitler i "Making it Explicit" heter: "we have met the norms, and they are ours"¹⁸⁶.

Mange har imidlertid blitt overrasket over for eksempel Sellars, som mener ingenting kan være en grunn for noe annet enn en annen grunn. Slik jeg ser det, er dette relativt trivielt. Og hvorfor dette er trivielt leder over til forståelsen av "the space of reasons". Jaroslav Peregrin har i denne forbindelse en morsom artikkel kalt: "Zen and the Art of (davidsonian) Analytic Philosophy". Han forsøker å utvikle det obskure aspektet i Davidsons tekster, eller den transformeringen Davidson vil gjøre av vår selvforståelse. I den forbindelse sier Peregrin at Davidson har en slags Zen-sirkel. Den ene sorten er den ontologiske sorten, og er som følger:

0°: There is a way the world is (and there is ways in which it *appears* to us from various parochial viewpoints)

90°: Each way the world is is the way it is from a viewpoint.

180°: There is no way the world 'really' is (in-itself)

270°: We are free to choose how the world is

360°: The world is as it is¹⁸⁷

Slik jeg ser det er det en lignende sirkel for persepsjoner. Dette er i alle fall et begynnende forsøk:

0°: Det er noe vi ser

90°: Hva vi ser er fra et subjektivt perspektiv

180°: Det er egentlig ikke noe vi ser, bare hvordan ting forekommer oss

270°: Vi kan velge hva vi ser ved hjelp av begreper

360°: Vi ser det vi ser

Det er steget fra 270° til 360° som er vanskelig å forstå i begge sirklene. Har man gått i sirkel eller er det reell "opplysning"? Opplysningen er at vi ser det vi ser, men det kan ikke være forståelsen av hva vi ser slik den er uttrykt i 0° ståstedet. Jeg tror det som skiller 0° fra

¹⁸⁶ Brandom, *Making it Explicit*, 639.

¹⁸⁷ Jaroslav Peregrin, "Zen and the Art of (davidsonian) Analytic Philosophy", <http://jarda.peregrin.cz/mybibl/PDFTxt/476.pdf> (besøkt: 10. mai/2009), 4.

360°, er at det vi forstår etter å ha fullført hele sirkelen, er at hva vi ser er betinget av oss selv, men det impliserer ikke at det vi ser er noe mindre ”virkelig” enn fra 0° ståstedet. Slik jeg ser det, er dette grunnen til at Sellars og andre ikke har et problem med at vi ser ulike grader av farger eller at vi ikke har et navn på enhver enkelting. Det endrer imidlertid ikke at det er *tenkninger*. Det er oppfatninger som begrunner oppfatninger, men impliserer ikke at man ikke er ”åpen for verden”.

Det er på dette punktet ”*the space of reasons*” blir et nyttig begrep. Jaroslav Peregrin har en interessant måte å utvikle ”*the space of reasons*” på også. Han skriver det følgende:

Suppose for a moment, that J.R.R. Tolkien, the famous author of the cult fantasy saga “The Lord of the Rings”, did not publish any of his writings during his lifetime; suppose that after his death, the manuscripts of all his writings are lying on his table. Where, then, is the Middleearth, the glorious land of hobbits, dwarfs, elves and human heroes, situated? We might be tempted to say that it is within our world, namely inside the pile of the papers on the writer’s table – for it exists solely through the letters written on these papers. However, to say this would be wrong, (or at least strongly misleading) – surely we do not expect that should the heroes of the book walk in a straight line long enough, they would cross the boundaries of the book and appear in Mr. Tolkien’s room. Middleearth is of course, *not* within our world, despite existing solely due to certain things that *are* within it.¹⁸⁸

Sellars’ avvisning av “myten om det gitte” blir avvisningen av det er en kausalkjede eller hva enn som plutselig *transformerer* seg til et element av begrunnelseskjeden. Akkurat som karakterene fra Midgard ikke valser ut av teksten. Peregrin fortsetter fortellingen sin med at vi kan oppta to ulike standpunkter. Vi kan kikke på oss selv ”utenifra”, spesifisere oss selv som objekter. Det er ingen mystikk bak hvorfor vi snakker om det vi snakker om da, i alle fall ikke ting i omgivelsene. Vi må i så tilfelle spesifisere et vokabular for å beskrive oss selv i. Som Pinkard sier kan vi: ”*look at our own and others claims as the products of class, history, self-deception, as expressions of some kind of depth psychology*”¹⁸⁹. Peregrins poeng med Midgard og Boromir er imidlertid at fra det normative standpunktet så er det ingenting ”utenfor”. Det samme uttrykker Pinkard: “*from a normative point of view, there is no ‘outside’, wherever we stand we are always to use Sellarsian turn of phrase, inside the space of reasons*”¹⁹⁰. Å hevde at vi ikke har epistemiske statuser før vi har konseptuelle kapasiteter

¹⁸⁸ Jaroslav Peregrin, “The ‘Causal Story’ and the ‘Justificatory Story’”, <http://jarda.peregrin.cz/mybibl/PDFTxt/252.pdf> (besøkt: 8. mai/2009), 1.

¹⁸⁹ Terry Pinkard, “Was Pragmatism the Successor of Idealism”, 144.

¹⁹⁰ Terry Pinkard, “Was Pragmatism the Successor of Idealism”, <http://homepage.mac.com/titpaul/FileSharing3.html> (besøkt: 8.mai/2009), 144.

er ikke å si at vi må ha et "symboltegn" på alle ting som merkelapper. Det konseptuelle, det normative og "the space of reasons" har ikke noe "utenfor". At de ikke har noe "utenfor" er ikke noe som gjør "the space of reasons" til noe abstrakt, eller til en ren symbolmanipulering som må "referere" til enkeltobjekter, og at vi må passe på at 'Fido' ikke refererer til en katt, for da vil vi miste "kontakten med virkeligheten". Brandom forsøker å forklare leserne sine dette, når han skriver: "[d]iscursive practices incorporate actual things. ... They must not be thought of as hollow, waiting to be filled up by things; they are not thin and abstract, but as concrete as the practice of driving nails with a hammer"¹⁹¹. Brandom kunne like gjerne sagt: det er ikke et "utenfor" diskursiv praksis, noe som diskursiv praksis må fylles med for å ikke være en "spinning in the void". Det enkle poenget er bare at det normative eller "the space of reasons" er *annerledes*. Grunnen til at bare oppfatninger kan begrunne oppfatninger er at ingen andre ting er i "the space of reasons", for "the space of reasons" er som med Midgard, ikke i verden eller utenfor verden. Å slutte og bekymre seg for "kontakt med virkeligheten" og forstå hvor normativitet ligger og dens betydning, er slik jeg ser det, de endelige konsekvensene av avvisningen av "myten om det gitte". Av den grunn verken finnes eller behøves det, som Sellars sier "an archè beyond discourse"¹⁹².

¹⁹¹ Brandom, *Making it Explicit*, 332.

¹⁹² Sellars, "Empiricism and the Philosophy of Mind", 276

KILDELISTE

Bonevac, Daniel. Sellars vs. the Given. *Philosophy and Phenomenological Research*, vol. 64,

No.1, Jan, 2002. <http://www.jstor.org/stable/3071017>

Brandom, Robert. "In Memoriam", *Problems from Wilfrid Sellars*, copyright, 1989.

<http://www.ditext.com/brandom/brandom.html>.

_____ *Making It Explicit: Reasoning, Representing, and Discursive Commitment*.

Cambridge: Harvard University Press, 1994.

_____ *An Arc of Thought: From Rorty's Eliminativist Materialism to his Pragmatism*.

<http://www.pitt.edu/~brandom/index.html>.

_____ "The Centrality of Sellars Two-Ply Account of Observation to the Arguments of

"Empiricism and the Philosophy of Mind". *Tales of the Might Dead*. London:

Harvard University Press, 2002.

Chrisholm, Roderick. *Perceiving: A Philosophical Study*. New York: Cornell Univeristy

Press, 1957.

Davidson, Donald. "Radical Interpretation". I *Inquiries into Truth and Interpretation*.

Claredon Press, Oxford, 2001.

_____ "Belief and the Basis og Meaning". I *Inquiries into Truth and Interpretation*.

Claredon Press, Oxford, 2001.

Descartes, Rene. "Objections and Replies". R.A, E.W (red.) *Modern Philosophy, An Anthology of Primary Sources*. Cambridge, Hackett Publishing Company, Inc., 1998.

Dancy, Jonathan. "Introduction". I *Perceptual Knowledge*. (Red.) Jonathan Dancy. Oxford: Oxford University Press, 2004.

deVries, Willem A. og Triplett, Timm. *Knowledge, Mind and the Given: Reading Wilfrid Sellars's "Empiricism and the Philosophy of Mind"*. Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 2000.

deVries, Willem A. *Wilfrid Sellars*. Chesham: Acumen Publishing Limited, 2005.

_____ "Sellars, Animals and Thought", <http://www.ditext.com/devries/sellanim.html>

Dummett, Michael. *Frege: Philosophy of Language*, 2. utgave. London: Duckworth, 2001

Firth, Roderick. "Sense-Data and the Precept Theory". *Mind, New Series*, Vol. 58, No, 232, Oxford University Press.

_____ "Coherence, Certainty, and Epistemic Priority". I *Perceptual Knowledge*. (Red.) Jonathan Dancy. Oxford: Oxford University Press, 2004.

Gupta, Anil. "Experience and Knowledge". I *Perceptual Experience*. (red.) Tamar Szabó Gendler og John Hawthorne. Clarendon Press, Oxford, 2006.

Goldman, Alvin. "Discrimination and Perceptual Knowledge", *Perceptual Knowledge*. (red.)

Jonathan Dancy. Oxford: Oxford University Press, 2004.

Hegel, G.W.F. *Phenomenology of Spirit*, oversatt av: A.V. Miller. Oxford, Oxford University

Press, 1977.

Hume, David. "An Inquiry Concerning Human Understanding". I *Modern Philosophy: An*

Anthology of Primary Sources (red.) Roger Ariew og Eric Watkins. Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 1998.

_____. *Treatise of Human Nature*. Oxford: Clarendon Press, 1978.

Hurley, Susan. "Active Perception and Perceiving Action". I *Perceptual Experience* (red.)

Tamar Szabó Gendler og John Hawthorne. Clarendon Press, Oxford, 2006.

Jackson, Frank. "The Existence of Mental Objects". I *Perceptual Knowledge*, (red.) Jonathan

Dancy. Oxford: Oxford University Press, 2004.

Lewis, C.I. *An Analysis of Knowledge and Valuation*. La Salle Illinois: Open Court 1946.

Locke, John. "Essay Concerning Human Understanding". I *Modern Philosophy: An Anthology of Primary Sources* (red.) Roger Ariew og Eric Watkins. Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 1998.

McDowell, John. "The Content of Perceptual Experience". I *Mind, Value and Reality*, Cambridge, Harvard University Press, 1998.

_____ *Mind and World*. London: Harvard University Press, 2003.

Noë, Alva. "Experience Without the Head". I *Perceptual Experience*. (red.) Tamar Szabó Gendler og John Hawthorne. Clarendon Press, Oxford, 2006.

O'Shea, John. *Wilfrid Sellars: Naturalism with a Normative Turn*. Cambridge: Polity Press, 2007.

Peregrin, Jaroslav. "Zen and the Art of (davidsonian) Analytic Philosophy".

<http://jarda.peregrin.cz/mybibl/PDFTxt/476.pdf>

_____ "The 'Causal Story' and the 'Justificatory Story'",

<http://jarda.peregrin.cz/mybibl/PDFTxt/252.pdf> 8. mai/2009.

Pinkard, Terry. "Was Pragmatism the Successor of Idealism",

<http://homepage.mac.com/titpaul/FileSharing3.html>

Price, H.H. *Perception*. London: Methuen & Co. LTD., 1954.

Putnam, Hilary. "Meaning and Reference". I *The Philosophy of Language* (red.) A.P
Martinich, 4.utgave. Oxford: Oxford University Press, 2001.

Rosenberg, Jay. "Linguistic Roles and Proper Names". I *The Philosophy of Wilfrid Sellars:
Queries and Extensions*. (red) Joseph C. Pitt (London: D Reidel Publishing
Company, 1978.

Russell, Bertrand. *Problems of Philosophy*. London: Oxford University Press, 1912.

Schellenberg, Susanna. "Sellarsian Perspectives on Perception and Non-conceptual
Content", opprinnelig i: *The Self-Correcting Enterprise: Essays on Wilfrid Sellars*,
(red.) M.P. Wolf og M.N. Lance, Poznan Studies in the Philosophy of the Sciences
and the Humanities, vol 92. Amsterdam/New York: Rodipi, 2006. Hentet fra:
<http://rssh.anu.edu.au/~susanna/SchellenbergSellarsPerceptionNonConceptualContent.pdf>,

Sellars, Wilfrid. "Being and Being Known". *Science, Perception and Reality*. London:
Routledge & Kegan Paul, 1963.

_____ "Conceptual Change". I *Essays in Philosophy and its History*. Boston: D. Reidel
Publishing Company, 1974.

_____ "Empiricism and the Philosophy of Mind", i *Knowledge, Mind and the*

Given: Reading Wilfrid Sellars's "Empiricism and the Philosophy of Mind". Av Willem A. deVries og Timm Triplett. Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc., 2000.

_____ "Inference and Meaning". I *Pure Pragmatics and Possible Worlds*. Reseda California, Ridgeview Publishing Company, 1980.

_____ "Is Consciousness Physical". *Foundations for a Metaphysics of Pure Process; The Carus Lectures of Wilfrid Sellars*. Originalt fra: *The Monist*, Jan. 1981, Vol. 64, No. 1. Hentet fra Andrew Chrunky, *Problems from Wilfrid Sellars*, Copyright: 6.feb 2000, <http://www.ditext.com/sellars/carus300.html>

_____ "Language, Rules and Behaviour". I *Pure Pragmatics and Possible Worlds*. Reseda/California, Ridgeview Publishing Company, 1980.

_____ "Language as Thought and Communication". I *Essays in Philosophy and its History*. Boston: D. Reidel Publishing Company, 1974

_____ "The Lever of Archimedes". I *Foundations for a Metaphysics of Pure Process: the Carus Lectures of Wilfrid Sellars*. Originalt fra: *The Monist*, Jan. 1981, Vol. 64, No. 1. Hentet fra Andrew Chrunky, *Problems from Wilfrid Sellars*, Copyright: 6.feb 2000, <http://www.ditext.com/sellars/carus.html>

_____ "Phenomenalism". i *Science, Perception and Reality*. London: Routledge & Kegan Paul, 1963.

_____ "Philosophy and the Scientific Image of Man". I *Science, Perception and Reality*. London: Routledge & Kegan Paul, 1963.

_____ "Reply to Marras". I *Essays in Philosophy and its History*. Boston: D. Reidel

Publishing Company, 1974.

_____ Science and Metaphysics. Variations on Kantian Themes. London:

Routledge & Kegan Paul, 1992.

_____ “Scientific Realism and Irenic Instrumentalism”, I *Philosophical Perspectives*.

Springfield/Illinois: Charles C. Thomas Publisher, 1959.

_____ “The Structure of Knowledge”. Opprinnelig fra: in *Action, Knowledge and Reality:*

Studies in Honor of Wilfrid Sellars, edited by Hector-Neri Castañeda. Indianapolis:

Bobbs-Merrill, 1975. Hentet fra Andrew Chrunky, *Problems from Wilfrid Sellars*,

<http://www.ditext.com/sellars/sk.html>

_____ “Some Reflections on Language Games”. I *Science, Perception and Reality*.

London:

Routledge & Kegan Paul, 1963.

Sharp, Kevin. ”Wilfrid Sellars’ Anti-descriptivism”. Opprinnelig fra: *Categories of Being:*

Essays on Metaphysics and Logic. (Red) Heikki Koskinen, forthcoming.

<http://people.cohums.ohio-state.edu/ssharp1/Sellars'%20Anti->

[Descriptivism%202.5.pdf](http://people.cohums.ohio-state.edu/ssharp1/Sellars'%20Anti-Descriptivism%202.5.pdf)

Soames, Scott. *Referance and Description: The Case Against Two-dimensionalism*. Princeton:

Princeton University Press, 2005.

Strawson, Peter F..”Identifying Reference and Truth-Values”. I *Logico-Linguistic Papers*.

London: Methuen & co LTD, 1971.

Williams, Michael. *Groundless Belief: An Essay on the Possibility of Epistemology*. 2.

utgave Princeton: Princeton University Press, 1999.